

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 din., pol leta 16 din., četrt leta 8 din. Izven Jugoslavije 36 din. Naročnina se pošlje na upravnishvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 3. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 3. Rokopisi se ne vračajo. Upravišvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštno proste. Čekoval račun poštnega urada Ljubljana št. 10.605. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

2. številka.

MARIBOR, dne 10. januarja 1924

58. letnik.

Boj za šolo.

Šola je tisto torišče, na katerem se poglavitno odločuje bodočnost. Kdor ima v rokah šolo, to je mladino in njeno vzgojo, ta ima v rokah bodočnost naroda in države.

Poduk in vzgoja je po svoji naravi stvar staršev in pravica in dolžnost cerkve. Družina je prva vzgojiteljica otroka in starši so odgovorni za to, ali in kako se vzgaja njihov otrok. Cerkev ima od svojega Ustanoviteljca ji izročeno nalogo, podučevati in vzgajati potomce in cele narode. Šola je po svojem bistvu samo namestnica familije ter mora mladino vzgojevati v smislu in po zahtevah staršev.

Taka je torej šola in mora biti vzgoja po naravnem pravu.

Te naravne razmere pa so bile takoj pogoršane in pokvarjene, ko se je šole polastila država in politika. Ko je svobodomiselnost prosvitljenost v drugi polovici 18. stoletja zavladovala po evropskih državah in v njenih upravah se je začela šola trgati iz naravnega razmerja do staršev in cerkve ter je postala politična stvar. Politične stranke, zlasti liberalna, so se vrgle na šolo ter hotele zagospodovati nad njo.

Liberalizem bi po svojem imenu vsepovsodi moral uveljavljati načelo svobode. Na gospodarskem polju je to načelo uveljavil do skrajnosti. Vsestranska gospodarska svoboda, neovirana gospodarska konkurenca: to je bilo temeljno načelo liberalcev po vseh državah. Če so vsled vršenja tega načela propadali in propadli nižji, delovni sloji ljudstva, delavec, kmet, obrtnik, kaj je to brigalo liberalno gospodo? Samo, da se je v višjih krogih množilo bogastvo! Na tistem polju, kjer bi bilo najbolj potrebno, pa liberalizem ni priznal načela svobode, in to je polje ljudske izobrazbe, mladinske vzgoje. Tu je s surovo nogo poteptal svobodo staršev in svobodo cerkve, ter sebe proglasil kot neomejenega gospodarja nad šolo in mladinsko vzgojo.

Tako je bilo v vseh državah, kojih se je polastil liberalizem. In tudi naši državi preti ista usoda.

Čim bolj se bliža čas, da pride v narodni skupščini v razpravo novi zakon o ljudskih šolah, tembolj dviga proticerkveni liberalizem svojo glavo. Dviga pa se zlasti v učiteljskih krogih. V Beogradu, odkoder prihajajo slabi zakoni, so svobodomiselnih srbskih učiteljev v javnosti zaklicali geslo: »Duhovniki, ven iz šol!«

V nedeljo, 18. novembra preteklega leta, je bilo v Beogradu učiteljsko zborovanje, na katerem je imel glavno besedo gospod Žika Radosavljevič, poročevalec v ministrstvu prosvete. Med drugim je rekel to-le: »Duhovščina se je vrinila v osnovno (ljudsko) šolo in vbrizgava v mlade duše mržnjo na vsakega, ki na drug način veruje v Boga. Pa to še ni vse. V zadnjem času so celo cerkveni dostojanstveniki naše pravoslavne cerkve pokazali apetit za klerikalizem. V zakonu o pravoslavni cerkvi, katerega je redigiral (sestavil) arhijerejski (škofovski) zbor v Karlovcih, se določa, da morajo verski poduk v šoli vršiti duhovniki. Ni potrebno povdarjati, koliko zla preti od strani.

Učitelji, srbski učitelji na prvem mestu, imajo sveto dolžnost, da branijo šolo pred klerikalnim duhom. Ne smemo tudi gledati prekrižanih rok na katoliške oblasti naše države. Učitelji morajo marljivo delovati preko vseh činiteljev, da se sklene enoten zakon o ljudskih šolah za celo državo, ki bo odstranil duhovnike iz šol!«

Proti temu izzivanju svobodomiselnega srbskega učiteljstva je takoj nastopil poslanec dr. Hohnjec z interpelacijo, ki jo je vložil na ministrstvo prosvete. V tej interpelaciji povdarja tole: »Navedene besede poleg drugih, ki so padle tekom razprave o istem poročilu, osvetljuje misljenje, katero vlada v velikem delu našega učiteljstva. To je duh onega lažnega svobodomiselnosti, ki črpa svojo hrano iz plitvih in površnih knjžic, ki so bolj oddaljene od resnične, solidne vede, kakor nebo od zemlje. To je ono nasilno svobodomiselnost, ki hoče svobodo za svoja načela, pa naj bodo še tako nedokazana, neresnična in lažna veri in Cerkvi pa ne dovoljuje te svobode, pač pa vsako versko mišljenje in delovanje grdi s klerikalizmom. Odločno moramo odbiti mnenje, po katerem bi šola bila izključna domena (posest) učiteljstva. Šola nadomešča familijo, v njej se mora vzgoja dece vršiti v duhu in po zahtevi roditeljev. Narod plača učitelje, narod mora graditi in vzdrževati šole, torej je šola last ljudstva. Ogromna večina obitelji in ljudstva zahteva, da se vzgoja dece ne vrši po načelih nekake svobodne, človečanske morale, ampak po verskih principih. Za presojevanje teh principov in za vzgojo po njih je pristojna Cerkev, kateri celo sama država priznava to pravo v ustavi po členu 16, v katerem se nahaja tudi tole: »Verski pouk se vrši po želji roditeljev, odnosno varuhov, razdeljeno po veroizpovedih, toda v soglasju z njihovimi verskimi načeli.« — Vprašam torej gospoda ministra: 1. Ali je pripravljen opomniti učiteljstvo na navedeno določilo ustave in ga naglasiti? Ali smatra, da je proticerkveni

duh, ki vlada med velikim delom učiteljstva, koristen za šolo in državo?»

Gospod minister prosvete na to interpelacijo g. dr. Hohnjeca dosedaj še ni odgovoril. Menda stvar dobro premišljuje, da bi ne bilo zamere na nobeno stran.

Med tem pa je agitacija srbskega svobodomiselnega učiteljstva zavzela širše kroge. Izbrali so si za to vprašanje posebni odbor in ta je sestavil naslednjo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta: »Verski pouk ima veliko vzgojno vrednost v osnovni šoli in zato mora biti verouk v interesu pouka sestavni del učnega načrta. V novi državi mora šola služiti v prvi vrsti čuvanju narodnega in državnega edinstva in zato zahteva učiteljstvo, da se z zakonom odstranijo vsi oni vplivi, ki bi mogli škodovati narodnemu edinstvu in odvajati k separatizmu. Program za pouk veronauka naj sestavijo strokovni ljudje, narodni učitelji naj predavajo v šoli vse predmete in tudi veronauk, v kolikor bi ne bili druge vere nego učenci in v kolikor niso otroci preveč mešani v veroizpovedih. V takih slučajih se lahko porabi za pouk veronauka tudi duhovniki, ali samo oni, ki imajo razum strokovnih kvalifikacij tudi pedagoško kvalifikacijo (vzgojno usposobljenost).« To resolucijo so beograjski učitelji poslali upravi Jugoslovanskega učiteljskega združenja z željo, naj uprava pozove tudi druga društva, da se o tem vprašanju izjavijo.

Duh, ki veje iz te resolucije srbskega učiteljstva, je duh lajske framasonske šole. Kakor se je pred dvajsetimi leti francoskim framasonom (prostozidarjem) posrečilo, da so pod vodstvom francoskega ministrskega predsednika Combesa (Komba) iz francoskih ljudskih šol vrgli katoliški veronauk s katoliškim duhovništvom vred ter tako ustvarili zgolj lajsko šolo (lajik — posvetnjak), tako hočejo sedaj svobodomiselnih učiteljev v naši državi iz vseh šol vreči duhovnike.

Ta liberalna gospoda si domišljuje, da je ona absoluten gospodar nad šolo in šolsko dečo. Starši, ki so odgovorni pred Bogom, vestjo in cerkvi za svoje otroke, nimajo do otrok nobene pravice več, ko prestopijo prag ljudske šole. Starši sicer gradijo in vzdržujejo šole, oni s svojim davčnim denarjem plačujejo učitelje, toda šola in učitelji niso radi staršev in njihovih otrok, marveč otroci in šola je radi učiteljev, ki nad šolo komandirajo po ljubi volji.

Ker so liberalni učitelji po svojem mnenju neovirani komandanti nad šolo, zato tudi zahtevajo v zgoraj navedeni beograjski resoluciji da naj program za pouk verouka sestavijo strokovni ljudje, torej navadni posvetni učitelji, ki naj tudi v šoli predavajo veronauk. Katekizem in druge verske knjige ne bodo več sestavljali duhovniki, verske resnice ne bodo več določevali škofje in papež, v naši državi mora papež svojo nezmotljivost v verskih rečeh odstopiti na ministra prosvete in liberalno učiteljstvo. Kristusova naročila apostolom in njihovim naslednikom, škofom in duhovnikom: »Učite vse narode«, ne velja več za jugoslovanske narode, resolucija liberalnega učiteljstva to Gospodovo naročilo stavi izven snage, kakor se govori v centralističnem Beogradu, izven moči in veljave. Liberalni učitelji zapirajo duhovnikom vrata v šolo. Le v tem slučaju mu jih odprejo, če so učitelji druge vere kot otroci, ali pa če so otroci po veri pomešani, če torej poleg pravoslavnih otrok sedijo v šoli katoliški, muslimanski, židovski, protestantovski. Ker liberalen učitelj vseh teh ver ne uči, kar je čudno, ker liberalen učitelj zna vendar vse, se duhovniku milostno dovoli, da pride v šolo za otroke svoje vere. Kajpada samo tak duhovnik, ki je za to spoznan za sposobnega ne od cerkvene oblasti, marveč od državne šolske oblasti.

Liberalni učitelji se s svojo protivnostjo proti katoliški cerkvi igrajo z ognjem. Kdor se z ognjem igra, si opali prste. In mi jamčimo svobodomiselnemu učiteljstvu, da si bodo hudo opalili ne samo prste, marveč cele roke. Načelo katoliške verske vzgoje stoji za nas trdno kakor skala. Katoliški shod v Ljubljani v avgustu 1923 je zahteve katoliškega ljudstva glede na šolo, poduk in vzgojo med drugimi določil v teh resolucijah: »V šolskih zadevah imajo pravico odločevati starši, cerkev in država. Kakor ima država pravico zahtevati določeno mero znanja in državljansko vzgojo, tako ima katoliška cerkev in katoliški starši pravico zahtevati katoliško vzgojo otrok. Zato zahtevamo za naše šole, naj bosta vzgoja in pouk v vseh predmetih, v kolikor zadevata versko-nravno stran, uravnana po načelih katoliške vere. Verouk bodi obvezen predmet v vseh državnih šolah. Obvezne morajo biti tudi verske vaje. Cerkev ima pravico voditi in nadzorovati verouk v šoli in čuvati, da se v šoli ne bo kaj učilo ali delalo proti veri in pravosti. Verski pouk in verske vaje morajo oskrbovati od cerkve pooblaščen katoliški duhovniki, le v izjemnih slučajih tudi druge, od cerkve pooblaščen moči. Poleg države in učiteljstva morajo imeti Cerkev in starši v šolskih odborih (krajevnih, okrožnih, pokrajinskih in osrednjih) primerno zastopstvo. Poleg državnih so dovoljene tudi zasebne šole.

Država jih mora podpirati. Veroučitelje na državnih šolah nastavlja državna oblast le v sporazumu s cerkveno oblastjo.«

Kdor primerja resolucije, sklenjene od katoliškega ljudstva na katoliškem shodu v Ljubljani, z gornjo resolucijo beograjskega učiteljstva, takoj opazi globok, nepremostljiv prepad ki se odpira med katoliškim ljudstvom in liberalnim učiteljstvom. Ta prepad so izkopal ter ga od dne do dne poglabljajo liberalni učitelji. Svobodomiselnost gospoda se vara, ako misli, da jim bo katoliško ljudstvo s popuščanjem od verskih načel pripravilo most. V obrambi verskih svetinj je naše ljudstvo vedno bilo ter tudi vedno ostane trdo, neizprosno, jekleno. Kje bo končna zmaga, o tem ne more biti dvoma. Naposled vselej in povsod zmaga ljudstvo. Ta zmaga je tem sigurnejša, ker gre za obrambo vekotrajnih katoliških verskih načel.

Netopirji centralizma.

Naši oblastniki vedno naglašajo, da so po vidovdanskim ustavi Srbi, Hrvati in Slovenci enakopravni in ogromne svote ljudskega denarja se tudi razmečejo za to, da bi se celemu svetu razglasila in predstavila popolna enakopravnost v državi SHS. To se dela samo za to, da bi svet začel misliti: pa kaj vendar hočejo potem ti Slovenci in Hrvati, zakaj so nezadovoljni?

Enakopravnost na papirju in v življenju.

Pisati, razglasiti in pripovedovati je lahko, ne da se pa prikriti delo in življenje, ki govori čisto resnico. Vedno dalje sega glas, da je enakopravnost po centralistični ustavi samo na papirju, ne pa v delu in življenju.

Beograjski oblastniki polagajo glavno važnost in brigo na vojsko in vojsko lahko vzamemo kot glavno merilo enakopravnosti. Od 300 generalov — to jih je veliko več kot nekdanj v Avstriji — so danes vsi brez izjeme sami Srbi. Do nedavno sta bila še en Hrvat in en Slovenec, pa so oba odstranili. Oficirjev imamo nad 6000, od teh je bilo okrog 400 Slovencev in Hrvatov, pa so večino že izrinili iz vojske. — Glavni zbor zunanjih zastopnikov naše države šteje nad 100 oseb. Med temi so samo tri Hrvati, a še ti samo po rodu in ne po mišljenju. Koliko se daje za gospodarske, prosvetne, dobrodelne in druge naprave pri nas, koliko pa za Srbijo, je itak dobro znano. V šolskih knjigah se v zgodovini o Srbih uči na 90 straneh, o Hrvatih in Slovencih pa samo na eni in še na tej se večkrat povdarja, da so Hrvati in Slovenci pravzaprav Srbi. Slovenski financarji morajo vsak mesec delati posebne pismene naloge v cirilici, v naših krajih se pa nastavlja Srbi, ki znajo samo cirilico in povrh še Wranglovci, ki ne obvladujejo našega državnega jezika.

To je samo par primerov enakopravnosti v praksi ali v življenju, kakor jo izvaja beograjski centralizem. Oblastniki se čisto svojega postopanja sami sramujejo in zato pristavljajo svojim naredbam, da so tajne in da ne smejo priti med ljudstvo.

Propadanje centralizma.

Na temelju takih napak in krivic se ne more obdržati ne centralizem in tudi ne vlada, ki ga drži in izvaja. Samoradikalna vlada se krha na vseh koncih in krajih in na njeni stavbi zija globoke in nevarne razpoke, pa naj se Pašić še toliko trudi, da bi jih pred svetom prikri. Kupil si je Turke in Nemce in če h kupni ceni od časa do časa še toliko pridaja, vendar ne more računati na dovoljno oporo teh »zaveznikov«. — Pred kratkem je praznovala samoradikalna vlada svoj obletnico in če je pri svoji kupoprodajni politiki delala tudi zaključek, je pač lahko videla, da so poleg državnih, za katere ima malo smisla, tudi njeni lastni interesi zelo ogroženi.

Strankarske želje in koristi so velevale radikalom iti samim v vlado in odpahnuti od sebe demokrate, ki so prej z njimi složno zgradili in izvajali centralizem. — Čudno je že to, da je sedaj en del centralistov na vladi, drugi del pa v opoziciji. Iz tega se tudi vidi, da radikalni in demokrati niso ustvarili centralizma iz vidika kakih državnih, temveč zgolj strankarskih koristi.

Sprva radikalni svojih centralističnih somišljenikov niso hoteli nazaj v vlado, ker so se bali za koristi svoje stranke, sedaj pa z njimi glede centralizma niso več istih nazorov, ker se večina srbskih demokratov nagiblje vedno bolj avtonomističnemu naziranju. Pašić lahko k večjemu še čaka, da se zagrizeni centralist Pribičević s peščico svojih pristašev oddvoji od drugih demokratov ter njemu pridruži. Od tega pa ne bo dovoljno pomoči, kar bi Pribičević nudil, bi morali radikali dražgo plačevati in če bi Pribičevićeva skupina zahtevala za sebe važna mesta, bi nastal med zavistnimi radikali tak hrup, da bi ga še Pašić ne mogel pomiriti.

Poskusi za rešitev centralizma in radikalne vlade.

Sreča želja radikalov bi bila, da bi pridobili Jugoslovanski klub v svojo vladno zvezo. S tem bi si radi podaljšali življenje in še pred svetom bi se postavljali, kako dobro so znali zadovoljiti Slovence. Po svojih listih so natrosili že vse polno lažljivih vesti, kako dobro napredujejo pogajanja s predstavniki Slovenije. — S tem mislijo zbegati slovensko javnost, ki se pa ne da, ker dobro pozna stališče svojih poslancev: sprememba ustave v avtonomističnem smislu ali z drugimi besedami: z avtonomijo takoj, brez nje pa nikdar!

Tega pa Pašičevi radikalni nočejo in za to so se oprijeli propadlih strank, ki nimajo načelnega stališča in so zrele za umazane politične kupčije. V Sloveniji so radikalni sklenili zvezo in pogodbe z več strankami naenkrat: z narodnimi socialisti, s starimi liberalci ali takozvano »narodno-napredno stranko« in s samostojnimi kmeti. To se je izvršilo pod imenom »naprednega bloka« ali zveze. Ta zveza naj bi slepila Slovence, da ne bi videli, kako si hočejo radikalni potom slovenskih samostojnih kmetov pridobiti srbske zemljo-radnike. To naj bi izvedel samostojni Pucej. Pašič dobro pozna svoje ljudi in ve, kdo je zrel za umazano politiko.

Mesto »Jutranjih Novosti«, ki so izhajali v Ljubljani kot glasilo prodanih in kupljenih duš, ki so se dale vpisati v srbsko radikalno stranko, je začel z Novim letom izhajati v Ljubljani v isti tiskarni in plačan z istim denarjem »Narodni Dnevnik« kot glasilo po radikalskem načrtu in namenu združenih narodnih socialistov, liberalcev in samostojnežev.

Netopirji.

Ta zveza široke slovenske javnosti, ki je že davno obsodila vse, ki se prodajajo, ter si poiskala svoje zastopništvo v SLS, prav nič ne razburja, silno jezo in vznemirjenost pa povzroča pri demokratih okrog ljubljanskega »Jutra« in mariborskega »Tabora«. Demokratji imenujejo svoje uskoke in pa samostojneže — »pilpogačice«. To je stari slovenski izraz za netopirja, ki leta in lazi, kakor mu je volja in ni ne ptič ne miš. Nas spominja ta naprednjaški kreg na narodno prisposobilco: če se črn pisker iz črnega kotla norčuje — Politika vseh »naprednjakov« v Sloveniji je čisto netopirska, ni ptič, ne miš. Slovenski demokrati se držijo zagriženega centralista Pribečiča ter skrbijo za to, da se položaj, v demokratski stranki ne izčisti.

Demokrati ne igrajo odkrite igre. Radi bi se izjavili za odkrito borbo proti centralistični ustavi, pa se ne upajo. Puščajo samo možnost za spremembo ustave, ji ne nasprotujejo, toda odločnosti, potrebne za trden opozicijski blok z jasnim načrtom, niso pokazali. Radi bi se oprijeli revizionističnega programa, hkrati pa obdržali nepopoljšljivega centralista Pribečiča, vsaj prečanski demokrati. To ni ne tič ne miš.

Naj se kupuje in prodaja, naj zbira »pilpogačice« Pribečič ali Pašič, centralizem kljub vsem naporom za obstoj in rešitev propada, pa naj leta ali pa lazi okrog njega še toliko — netopirjev.

ZADRUŽNO-SOCIALNI TEČAJI SE VRŠIJO:

14. januarja (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne v *Murski Soboti* v gostilni Peterka.

15. januarja 1924 (torek) ob 9. uri dopoldne v *Beltincih* v prostorih Hranilnice.

16. januarja 1924 (sreda) ob pol 9. uri dopoldne v *Črenšovcih* v Posojilnici.

21. januarja 1924 (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne v *Gornji Radgoni* v prostorih Posojilnice (za sodni okraj Gornja Radgona).

22. januarja 1924 (torek) ob pol 11. uri dopoldne v *Ljutomeru* v Okrajni posojilnici (za sodni okraj Ljutomer).

PREDAVANJA

na teh tečajih bodo podobna onim, ki so se vršila po ostalem Štajerskem in Koroškem pred Božičem, namreč:

1. Zgodovina zadružništva sploh (tajnik Krajnc).
2. Vrste zadrug in njih bistvo (revizor Barle).
3. Slovensko zadružništvo (tajnik Krajnc).
4. Posojilnice in varčevanje (revizor Barle).

Napravite pravočasno napovedi za dohodnino!

Po zakonu se morajo meseca januarja vsakega leta vložiti napovedi za dohodninski davek. Kdor v tem času ne sestavi napovedi in je ne izroči davčnemu oblastvu, si je sam kriv, ako mu davčna oblast samovoljno in kolikor hoče, predpiše dohodninskega davka. Proti taki odmeri je vsaka pritožba brezuspešna. Kdor ne napravi napovedi, bo kontumaciran, to se pravi, da se njegove pritožbe proti previsoki odmerjeni dohodnini ne upoštevajo. Ravno v tem, ker ljudje ne vložijo napovedi, tiči vzrok, da se mnoge posestnike in obrtnike po krivici obdavi.

Drugi vzrok krivičnega obdavičenja pa temelji na tem, da mnogi ne znajo sestaviti napovedi. Dasiravno se je zadnja leta v »Slov. Gospodarju« in v posebnih

knjigah pisalo o tem ter se je na shodih in podučnih tečajih ljudi podučevalo, vendar slišimo vsak dan, da ljudje napovedi napravijo napačno, ali pa jih sploh opustijo.

Kako sestavim napoved.

Imamo dva načina za sestavo napovedi. Prvi je, da se napoved napravi kratko, a drugi, ko se dohodki in izdatki napišejo na napoved podrobno. Prva (kratka) napoved se takole napiše na polo papirja:

«Okrajno davčno oblastvo

v Mariboru.

Podpisani Matija Repolusk, posestnik v Grdi Mlaki hiš. št. 35, naznanjam v svrhu odmere dohodnine, da sem pri svojem posestvu (obrti) imel leta 1923 dohodkov v skupnem iznosu 63.720 dinarjev.

Vseh izdatkov, ki se po zakonu smejo odšteti, pa 47.880 dinarjev.

Ostane torej čistega dohodka, kateri je podvržen dohodnini 15.840 dinarjev.

V Grdi Mlaki, dne 15. januarja 1923.

Matija Repolusk.

Ako vložiš tako kratko (splošno) napoved, moraš biti vedno pripravljen, da te bo davčna oblast uradno pozvala, da svojo napoved podrobno utemeljiš. V to svrhu si doma sestavi natančen seznam dohodkov in izdatkov iz leta 1923.

Podrobna (obširna) napoved.

Drugi podrobni način napovedi pa se sestavi takole:

«Okrajno davčno oblastvo

v Mariboru.

Podpisani Jurij Ferk, posestnik v Zmrzleku hiš. št. 12 naznanjam v svrhu odmere dohodnine svoje dohodke in izdatke za leto 1923:

I. Dohodki:

a) iz zemljiške in gozdne posesti (tu se navedejo dohodki živinoreje, za prodano vino, sadje, drva itd. ter tudi vrednost pridelkov, porabljenih za domače potrebe):	49.460 D
b) iz poslopij (vrednost lastnega stanovanja in najemnina, ako ima kako hišo ali stanovanje kdo v najemu):	1.230 «
c) iz samostojnih podjetij (zaslužek kot voznik, iz trgovine ali obrti):	2.500 «
d) iz službenih prejemkov (plača), pokojnina in podobno:	1.000 «
e) iz gotovine (obresti od naloženega ali izposojenega denarja)	2.200 «

Svota vseh dohodkov 58.390 D

II. Izdatki:

a) Popravila poslopij, orodja, strojev itd. (Tu smeš računati vso gradivo, ki si ga kupil za popravilo poslopij in orodja, strojev itd., tudi vse izdatke za delavce in obrtnike — v denarju in hrani — pri tem opravi. Izdatki za popolnoma nova poslop. se ne računajo med izdatke):	15.700 D
b) Zavarovanja (poslopij zoper požar, živine in zoper točo):	1.200 «
c) Zavarovanja za življenje (za moža do največ 300 D, za ženo in otroke 300 D):	600 «
d) Prispevki za bolniške blagajne, zavarovanje zoper nezgode, starost in onemoglost, pogrebe:	600 «
e) Davki (med izdatke se smejo šteti vsi v prejšnjem letu plačani davki, samo dohodnine ne; tudi vseh vrst doklade se računajo med izdatke):	8.400 «
f) Obresti dolgov:	800 «
g) za obdelovanje posestva (za posle in delavce, izdatki za obdelovanje vinogradov, galica, kolje, žveplo, gnoj itd., obleka in obuvanje za delavce itd.):	19.400 «
h) za zdravnik, živinozdravnik in zdravnika:	3.100 «
i) razni drugi izdatki (za pogreb, potne liste itd.):	1.400 «

Svota vseh izdatkov 51.200 D

Ako torej primerjam dohodke po 58.390 D izdatkom po 51.200 «

Ostane dohodnini podvrednega čistega dohodka 5.190 D

V Zmrzleku, dne 20. januarja 1924.

Jurij Ferk l. r.

Opomba: To napoved sem napravil po svoji najboljši vesti in vednosti.

Napravi točen prepis napovedi. Prepis dobro hrani.

Predno določiš napoved na davčno oblast, napravi si natančen prepis, katerega boš potreboval, ako te bodo poklicali na oblast, da zagovarjaš in utemeljuješ svojo napoved. Ravno tako imej shranjene vse račune, pobotnice in dnevne sezname o dohodkih in izdatkih in delavcih.

Na kaj se pri sestavi napovedi posebno oziraj.

Ko sestavljaš napoved, upoštevaj te-le okolnosti: Odbiti se ne smejo izdatki za zboljšanje ali pomnožitev imovine, na primer napeljava električne razsvetljave, kanalizacija itd. Med izdatke se tudi ne štejejo stroški za prehrano davčnega obvezanca in njegovih

svojcev. Odbijejo se pa vsi stroški (tudi prehrana) za poljske delavce in posle, ki so zaposleni izključno pri obdelovanju posestva ali pri živini. Izdatek je tudi razsvetljava hleva in stanovanje za delavce in posle. Luč kurjava za gospodarjevo stanovanje se ne računa med izdatke. Tudi stroški za šolanje otrok se ne vračunajo. Če navedeš, koliko stanejo otroci pri šolanju, sklepa davčna oblast, da je ta izdatek dohodek. Tudi darila in prostovoljni izdatki (na primer za zvonove ali društva) se ne odbijejo. Lahko pa navedeš med izdatke nevoltna darila za posle in delavce. Vrednost lastnega stanovanja se računa z ozirom na kakovost in lego stanovanja. (V mariborskem okraju računajo vrednost stanovanja srednjega kmetskega posestnika 60 do 100 dinarjev letno). Iz samostojnih podjetij in opravil (trgovina, obrt, svobodni poklici) napovemo vse prejemke po odbitku obratnih stroškov (nakup surovin, plače delavcem in vse drugo). Pri službenih prejemkih pride v poštev plača, osebne doklade in pokojnina. Draginske doklade in dijete (potni stroški) so neobdajljive.

Napoved končno dobro preglej, prepisi, prepis dobro hrani, a originalno napoved pošlji davčni oblasti (ne davčnemu uradu). Na napoved ni treba prilepiti nikakega koleka. Ne pozabi napoved na zadnji strani podpisati.

Eksistenčni minimum.

Dohodnina se je začela nekdanj računati pri čistih dohodkih v iznosu 1200 K. Pozneje se je našim poslanecem posrečilo to svoto, (ki se imenuje eksistenčni minimum), zvišati na 10.000 K. Meseca decembra 1923 sta poslanca Pušenjak in Vesenjak v finančnem odboru zahtevala, da se naj neobdajljivi čisti dohodek zviša na 20.000 K. Finančni minister dosedaj na to še ni pristal.

Organizacije SLS pomagajte sestavljati napovedi.

Krajnim odborom Slovenske ljudske stranke priporočam, da v vsaki župniji otvorijo pisarno, v kateri bodo večji naši možje pomagali našim ljudem sestavljati napovedi. Najbolj primerna mesta bodo za to svrhu posojilnice in bralna društva. Posnemajte v tem oziru organizacijo SLS v Jarenini, kjer predsednik tamonjske krajevne organizacije g. Alojzij Supanič, ljudem praktično sestavlja napovedi. Tajništvo SLS v Cirklovi tiskarni ima v zalogi še več sto izvodov tiskovin, ki jih je sestavil g. Supanič. Cena izvodu 1 dinar. — Priporočati je tudi, da si današnjo številko »Slov. Gospodarja« dobro shranite.

Volitev v cenilne komisije za dohodninski davek.

V nedeljo, 20. januarja predpoldne vsi, ki plačujete, na volišče!

Po starem zakonu imajo vsi, ki plačujejo dohodninski davek, pravico, da volijo komisijo, ki nadzira odmero dohodnine ter rešuje pritožbe proti previsoki in krivični odmeri tega davka. Člani teh komisij so poklicani vsako leto po večkrat, da pregledajo pritožbe ali rekurze. Velike važnosti je, da pridejo v cenilne in prizivne komisije možje, ki znajo in hočejo braniti ljudi, katere davčna oblast previsoko obdavi.

Pri zadnjih volitvah leta 1921 je Slovenska ljudska stranka organizirala po vseh okrajih volitve v cenilne komisije. Delo je rodilo uspeh. V komisije so bili po večini izvoljeni naši možje, ki so odločno ščitili one, ki so se pritožili proti krivični odmeri dohodninskega davka. Seveda ima komisija po veljavnem zakonu govoriti besedo samo v slučajih, ako prizadeti vložijo pravočasno pritožbo. Kdor meseca januarja vsakega leta ne vložil napovedi o svojih dohodkih in izdatkih prejšnjega leta, nima pravice se pritožiti, ako mu davčna oblast samovoljno predpiše dohodnino. Na drugem mestu pišemo, kako se naj sestavi napovedi. Opozorjamo prizadete, da upoštevajo naše nasvete.

Davčna oblast je koncem leta 1923 izžrebala iz cenilnih komisij polovico članov in njih namestnikov. Obenem je razpisala novo volitev za nedeljo, 20. januarja 1924. Volilno pravico imajo vsi davčni zavezanci (moški in ženske), ki plačujejo dohodninski davek in kateri so vpisani v volilni imenik na davčni oblasti. — Volitev je javna, to je vsak davkoplačevalec (volilec) gre v nedeljo, 20. januarja dopoldne na davčni urad svojega okraja in tam volilni komisiji imenuje osebe, katere želi izbrati za člane in namestnike davčne komisije. Slovenska ljudska stranka je za vse okraje na Slovenskem Štajerskem sporazumno z zaupniki določila kandidata, kojih listo objavimo spodaj.

Ob tej priliki prosimo naše gospode župane, osobito pa vse naše zaupnike, da spravijo iz vseh občin vse naše na volišče. Ker se volitev že prične jutraj ob 7. uri, naj se po vseh sodnih okrajih naši volilci še pred 7. uro zberejo na volišču, da pridejo prvi na vrsto. — Svetujemo, da gg. župani pismeno pozovejo s posebnim pismenim pozivom davkoplačevalce-volilce na volišče.

Da bodo kandidati Slovenske ljudske stranke oziroma kmetske zveze zmagali po vseh okrajih, prosimo volilce in zaupnike prav posebno:

1. V nedeljo, 20. januarja spravite vse naše na volišče.

2. Vsak volilec naj vzame kako legitimacijo, potrdilo o plačani dohodnini ali pa predpis davčne oblasti. Te listine so potrebne, da se more volilec ali volilka izkazati, kdo je.

3. Na volišču držite strogo disciplino. Glasujte vsi za vse naše kandidate. Na primer za mariborski po-

tični okraj volijo skupno listo volilci iz mariborskega, slovenjebistriškega in lenarškega sodnega okraja. Radi tega naj nihče ne črta li izpusti kakega našega kandidata.

Naši kandidati za volitve v cenilne komisije 20. januarja 1924.

Zaupniki in odborniki SLS so na okrajnih sestankih, ki so jih imeli naši poslanci od 2. do 6. januarja po vseh okrajih Stajerske in Koroške, določili za nadomestne volitve v cenilne komisije za dohodnino, ki bodo v nedeljo, dne 20. januarja 1924 od 7. do 13. ure, sledeče kandidate:

1. V cenilnem okraju Brežice (davčni okraji: Brežice, Kozje, Sevnica; volišča: davčni uradi v Brežicah, Kozjem in Sevnici) volite dva člana: Martin Kozinc, posestnik, Prešnaloka 22, in Ivan Šerbec, župan, Velikikamen; dva namestnika: Blaž Habinc, posestnik v Anovcu 16, in Franc Gregorevčič, posestnik, Malivrh 15.

2. V cenilnem okraju Celje okolica (davčni okraji: Celje izven mesta, Laško, Šmarje, Gornji Grad, Vransko; volišča: davčni uradi v Celju [za Celje in Vransko], Laškem, Šmarju in Gornjem gradu) volite tri člane: Josip Kladnik, posestnik v Vranskem, Jurij Krajnc, posestnik v Lahomšku 2 in Franc Stručl, župan, Mozirje okolica; tri namestnike: Jože Stoklas, posestnik, Dvor pri Šmarju, Blaž Sodin, posestnik v Bukovžlaku 2 pri Teharju, in Franc Letnar, župan, Luče.

3. V cenilnem okraju Konjice (davčni okraj Konjice; volišča: davčni urad v Konjicah) volite dva člana: Leop. Bruderman, posestnik, Konjice, in Anton Leskovar, posestnik v Oplotnici; dva namestnika: Matija Vidmar, posestnik, Zreče, in Alojz Strmšek, posestnik, Zg. Laže.

4. V cenilnem okraju Ljutomer (davčni okraji: Ljutomer in Gornja Radgona; volišča: davčno okrajno oblastvo v Ljutomeru in davčni urad Gornja Radgona) volite dva člana: Janez Lančič, posestnik, Gornja Radgona, in Anton Slavič, posestnik v Bučevčevih; dva namestnika: Ferdinand Magdič, posestnik na Cvenu in Alojz Neudauer v Gornji Radgoni.

5. V cenilnem okraju Maribor okolica (davčni okraji: Maribor izven mesta, Slov. Bistrica in Sv. Lenart; volišča: davčni urad v Mariboru, soba št. 17, v Slov. Bistrici in v St. Lenartu) volite tri člane: Hinko Gril, posestnik v Slov. Bistrici, Pavel Sapošnik, župan v Spodnji Novivasi, in Franc Krajnc, posestnik v St. Juriju v Slov. gor.; tri namestnike: Valentin Klemenčič, župan pri Sv. Trojici v Sl. gor., Ivan Šerbinek, posestnik, Vrtiče, in Ivan Korman, veleposestnik, Ruta pri Fali.

6. V cenilnem okraju Ptuj okolica (davčni okraji: Ptuj izven mesta, Ormož in Rogatec; volišča: davčni uradi v Ptuj, Ormožu in Rogatcu) volite dva člana: Jožef Breznik, posestnik pri Sv. Bolfenku na Kogu, in Franc Pintarič, posestnik na Hajdini; dva namestnika: Franc Ogrizek, posestnik in gostilničar pri Sv. Križu na Slatini, in Anton Meško, posestnik v Lahoncih.

7. V cenilnem okraju Slovenjgradec (davčni okraji: Slovenjgradec, Marenberg, Soštanj in Prevalje; volišča: davčno okrajno oblastvo o Slovenjgradcu ter davčni uradi v Marenbergu, Soštanj in na Prevaljah) so se vse slovenske stranke zedinile na skupno listo. Volite dva člana: Ivan Vrhnjak, posestnik v Pamečah in Ivan Rojnik, trgovec v Slovenjgradcu; dva namestnika: Miha Kumprej, posestnik v St. Danijelu na Koroškem in Luka Držek, župan v Arlici.

Volitev bo ustmena,

zato si naj vsak volilec za svoj cenilni okraj vsa imena in označbo zgoraj navedenih kandidatov napiše na listek in jih pred volilno komisijo z listka prebere!

Kaj mora vsak volilec vedeti?

1. Kdaj bodo volitve v cenilne komisije? — V nedeljo, dne 20. januarja 1924, od 7. do 13. ure.

2. Kje boste volili? — Vsak v uradnih prostorih svojega davčnega urada, pri katerem plačuje dohodninski davek.

3. Kdo sme voliti? — Kdor je vpisan v volilni imenik, moški in ženske. V volilni imenik so vpisani vsi, ki plačujejo dohodnino, moški in ženske.

4. Volilna komisija bo sestavljena iz predstojnika davčnega oblastva ali davčnega urada in dveh prisednikov, ki ju pred volitvijo imenuje predsednik izmed davčnih zavezanec.

5. Kako boste volili? — Ustmeno in osebno. Ustmeno! Zato si naj vsak volilec prej napiše vse kandidate svojega cenilnega okraja (ime in kraj) na listek in jih pred volilno komisijo z listka prebere! In osebno mora vsak volilec! Pooblastila so izključena! Samo nedoletniki in osebe pod varstvom morajo izvrševati svojo volilno pravico po zakonitih zastopnikih. Posebne legitimacije in volilne glasovnice se ne razpošiljajo.

6. Koliko kandidatov mora vsak voliti? — Vse kandidate svojega cenilnega okraja! N. pr. v cenilnem okraju Ptuj morajo volilci na vsakem izmed treh volišč: Ptuj, Ormož in Rogatec povedati vse štiri kandidate: oba dva člana in oba dva namestnika! V cenilnem okraju Maribor pa mora vsak volilec na vsakem izmed treh volišč: v Mariboru, Slov. Bistrici in St. Lenartu povedati vseh šest kandidatov: vse tri člane in vse tri namestnike!

7. Kdo sme biti voljen? — Moški, ki so v dotičnem cenilnem okraju zavezani dohodnini in ki so izpolnili 24. leto.

8. Legitimacije. Volilci, katerih ne pozna niti predsednik in jih tudi člani volilne komisije ne poznajo, se morajo na primeren način legitimirati. Zato je dobro, da

vzamejo volilci za vsak slučaj seboj davčno knjižnico, ček ali plačilni nalog.

9. Kdo objavi izid? — Izid volitve na posameznih voliščih (davčnih uradih) objavi predsednik volilne komisije takoj po volitvi ustno. Celotni izid volitve za ves cenilni okraj pa ugotovi davčno oblastvo dotičnega cenilnega okraja.

10. Kdo je izvoljen? — Izvoljeni so tisti kandidati, ki dobe v cenilnem okraju relativno največ glasov; ob enakem številu odloči žreb, ki ga potegne predsednik volilne komisije na sedežu davčnega okrajnega oblastva.

11. Pritožbe zoper volilno postopanje, odnosno zoper izvršene volitve se lahko vložijo v osmih dneh po volitvi pri okrajnem davčnem oblastvu. O njih odloča delegacija ministrstva financ v Ljubljani.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Včeraj se je začela v Beogradu konferenca Male antante. To je tretji sestanek zastopnikov Češke, Rumunije in Jugoslavije in stoji sedaj pred težko odločitvijo z ozirom na razdore med Francijo in Anglijo. Mala antanta bo morala v tem pogledu zavzeti jasno stališče in bo morala v zvezi s tem odločiti tudi o odnošajih med njo in Italijo, kar je dalekosežne važnosti posebno za nas. Napram tekomvanku med Anglijo in Francijo se Italija doslej še ni izjavila, vendar skrajno nezaupno gleda na nakane Francozov, da se usidrajo na Balkanu. Italijani vidijo v tem nevarnost za svoj vpliv na Jadranskem in Sredozemskem morju. Radi tega tudi Italija z vso silo ruje proti Mali antanti. Vest o pogajanjih med Zanello in reškim guvernerjem Giardinom, vojna zveza med Čehoslovaško in Francijo, angleška nota proti posojilu za oboroževanje, nastop Cankova, vrnitev princa Cirila na Bolgarsko, vse to so dogodki, ki so v najbližji zvezi. Kdo stoji za njimi, je jasno in tudi nameni so dovolj prozorni.

GRCIJA.

V soboto je bil Venizelos izbran za predsednika grške zbornice. Določil se je način ljudskega glasovanja glede vladavine. Ob sklepu se je pa Venizelos nenkrat omedlel in po mestu se je razširil glas, da je zastrupljen. Zdravniki so tudi ugotovili znake zastrupljenja, obstoja pa tudi možnost, da se je onesvestil radi srčne hibe. Iz zdravstvenih ozirov se bo moral najbrž odreči javnega političnega življenja in to bo vzrok novih političnih homatij.

ITALIJANSKA ZBORNICA.

Rimski listi poročajo, da namerava ministrski predsednik Mussolini sklicati za 12. t. m. ministrski svet, na katerem bo sporočil svoje sklepe glede usode sedanjega parlamenta. Objava odluka o razpustu zbornice se pričakuje za 14. januar, nove volitve pa se bodo vršile maja meseca. Ker po novem volilnem zakonu od dneva razpusta zbornice do sklicanja zasedanja novega parlamenta ne smejo preteči več kakor 4 meseci, se bo vršila prva seja nove zbornice koncem junija. Na vsak način pa mora biti izdan dekret o razpustu najkasneje do 27. januarja, ker mora biti namreč po novem zakonu objavljen 60 dni pred sklicanjem volilnih zborovanj.

FRANCIJA — ANGLIJA.

V francoskih političnih krogih z veliko napetostjo pričakujejo, kakšno smer v zunanji politiki bodo pričeli zastopniki angleške delavske stranke. Francoski politiki so prepričani, da se bo s pričakovanim nastopom delavske vlade začel odkrit boj med Anglijo in Francijo, ker angleškim zahtevam nasprotuje francosko-češka zveza in sploh vsa politika Francije. Začetek tega boja se kaže v napadu na francosku valuto.

ATENTATI NA JAPONSKEM.

Pred kratkem je nekdo streljal na japonskega princ-regenta, sedaj pa je ob priliki nekega obhoda pred vladno palačo v Tokiju vrigel neki Korejec bombo, ki pa tudi ni učinkovala. Japonci zelo zatirajo in stiskajo Korejce, za to pa Korejci segajo po orožju.

NOVA TURCIJA

ima zagrizene sovražnike v pristažih nekdanjih sultanov. Bilo je že par preobratnih poskusov in proti voditelju sedanje Turčije Kemal paši je bil sedaj v Smirni že drugi atentatni poskus z bombo. Po poročilih je ostal Kemal paša nepoškodovan, ranjena je pa njegova soproga.

Naši poslanci na shodih.

Dr. Hohnjec je imel na praznik sv. Treh Kraljev, v nedeljo, 6. januarja, v Ljutomeru zbor zaupnikov za Ljutomerski in gornjeradgonski okraj. Zbor, ki je bil prav dobro obiskán, je otvoril in vodil načelnik krajeve organizacije Slov. ljudske stranke Jakob Rajh. Poslanec dr. Hohnjec je podal obširno poročilo o političnem položaju. Osvečil je borbo naše stranke za avtonomijo, ki je življenska zahteva slovenskega naroda, in dosedanje uspehe te borbe. Centralistične stranke, ki so pahnile našo državo v sedanjí položaj nereda in nezadovoljstva, imajo dolžnost, da začnejo z zdravljem na lastne stroške. Nekateri razumnejši voditelji demokratske stranke, kakor Marinkovič, so začeli to uvidevati ter izjavljajo, da se tudi revizije ustave ne bojijo. Tudi voditeljem radikalne stranke bo prišlo to spoznanje, brez katerega za državo ni leka in ne spasa.

Slovenski demokrati in samostojneži kajpada ostajajo zadržani centralistični grešniki, ki imajo za zahtevo revizije samo posmeh. Poslanec je potem razpravljal o raznih vprašanjih gospodarskega in davčnega značaja ter končno podal nekaj potrebnih pojasnil o nadomestnih volitvah v davčne cenilne komisije. Zaupniki so poslancu in celemu Jugoslovanskemu klubu izrekli popolno zaupanje. Eno-glasno je tudi bila sprejeta resolucija, ki ostro obsoja agitacijo liberalnega učiteljstva proti katoliški Cerkvi in njenemu duhovništvu na polju šolstva. Pod vodstvom srbskega učiteljstva se svobodomiselnost učiteljstva v naši državi trudi in dela na svojo moč, da bi novi zakon o ljudskih šolah prepovedal duhovniku vstop v šolo ter ves pouk in vso vzgojo z veroukom vred izročil učiteljem. Zborovalci smatrajo to kot drzen napad na pravice katoliške Cerkve, katere bodo branili z vsemi sredstvi in z vztrajno odločnostjo. — Prejšnji dan je poslanec dr. Hohnjec imel v Bunčanih (župnija sv. Križ) zbor krajevnih zaupnikov. Zbor je bil lepo obiskán ter se je vršil pri županu Lubiju. Razgovor se je vršil o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih, zlasti pa o prepotrebni vodni napravah na Muri.

Maribor. Zbor zaupnikov za mariborsko okolico dne 8. januarja se je vršil pod predsedstvom g. Florjančiča. Poročilo o delovanju Jugoslovanskega kluba in o političnem položaju sta podala poslanca Žebot in Falež. Ustanovili smo si za mariborsko okolico nov okrajni odbor SLS. Za predsednika je bil izbran vrli župan šentpeterski g. Fluher. S tem je sedaj izvršena do zadnje vasi politična organizacija naše stranke v mariborskem okraju. Med vrstami naših mož se opaža velika vstrajnost. Organizirane čete so pripravljene na boj, naj pride, kakoršenkoli.

Na Pobrežju pri Mariboru se je vršil dne 8. januarja dobro obiskán shod SLS, na katerem je poročal poslanec Franjo Žebot zelo zanimivo o sedanjem političnem položaju. Tudi navzoči politični nasprotniki so glasno pritrdjevali njegovim izjavam. Posebno ogorčenje je vzbujalo poročilo o korupciji, katero uganja radikalna stranka, ki tudi na Pobrežju lovi kaline. Zborovalci so izrekli poslancu zaupanje, kar je našlo pri vseh navzočih prijazno so-glasje.

Kamnica. Shod poslanca Žebota v nedeljo, dne 6. t. m. po rani sv. maši je kljub hudemu mrazu bil zelo lep. Predsedoval mu je predsednik krajevnega odbora SLS g. Lorbek. Poročilo poslanca smo vzeli z odobravanjem na znanje. Naši možje in fantje agitirajo te dni od hiše do hiše za naše liste.

Selnica ob Dravi. Iz Kamnice je v nedeljo, dne 6. januarja dospel k nam poslanec Žebot, ki nam je na obilno obisknem shodu SLS opisal sedanje stanje v naši državi. Naš župan in predsednik shoda g. Urbas je v imenu vseh izrekli delavnim poslancem zaupnico.

Gornja Sv. Kungota. Na okrajni zbor zaupnikov SLS je dne 7. januarja došlo toliko mož in mladeničev, da je bila velika dvorana pri Senekoviču do zadnjega kotička napolnjena. Poročal nam je poslanec Žebot. Izvolili smo si za župnije Sv. Kungota, Svecina, Sv. Križ in Sv. Jurij okrajni odbor naše stranke, kojemu predseduje g. Spindler od Sv. Jurija. Shod je pod predsedstvom g. Hlebiča izrekel našim poslancem zaupanje in jim naročil, da vstrajajo v težki borbi proti krivici.

V Jarenini se je dne 3. januarja ustanovil okrajni odbor SLS za župnije Jarenina, St. Ilj, Sv. Jakob, Sv. Marjeta in za nekatere občine ob Muri. Za predsednika je bil izbran značajni in zvest naš somišljenik g. Supenič. O položaju je poročal naš rojak poslanec Žebot. Udeležba je bila zelo lepa. Došli so skoro vsi župani iz okolice. Napravili smo si načrt za bodoče delo naše stranke tu na meji. Izrekli smo popolno zaupnico našim voditeljem in poslancem. Posebno brigo imamo, da se vsaka naša hiša naroči na »Gospodarja«.

Zbor zaupnikov SLS za okraj Sv. Lenart se je vršil dne 2. januarja. Udeležili so se ga do mala vsi župani celega okraja in okoli 100 zaupnikov. Zbor je vodil župan A. Rop. Poslanec Žebot nam je podal izčrпно poročilo o položaju in nalogah za bližnjo bodočnost. Po poslančevem poročilu se je razvila živahna debata. Iz poročil naših mož iz vseh občin smo dobili sliko, da je naša stranka v lenarškem okraju dobro pripravljena na bodoče borbe. Izvolili smo si nov okrajni odbor SLS, ki ima zastopnike iz vseh župnij. Ta zbor je bil nekaj parlament našega zavednega okraja. Mi vstrajamo v borbi za avtonomijo, a našim poslancem izrekamo iskreno zaupanje. Naj pride, kar hoče, nas najde pripravljene.

Sv. Jurij v Slov. gor. Na Novega leta dan popoldne nas je obiskal naš poslanec Žebot ter nam je na številno obisknem shodu SLS podal stvarno in poljudno poročilo o položaju. Poslancu in njegovim tovarišem smo izrekli zahvalo za krepko brambo naših pravic in smo jim izrazili zaupnico. Laži nasprotnikov nimajo pri nas nobenega uspeha. Cela naša fara je do zadnje hiše v taboru Slovenske ljudske stranke.

Shod SLS pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 30. decembra popoldne po večernicah je zelo lepo uspel. Predsedoval mu je odličan naš somišljenik, trški župan g. Valentin Klemenčič. Poslanec Žebot nam je točno pojasnil sedanji položaj. Glavni krivci slabih in nevzdržnih razmer so tisti, ki so nas leta 1921 prodali za velestrbsko centralistično ustavo. To so bili samostojni in demokrati. Druge rešitve ni, kakor da se finančno in upravno ločimo od Beograda, t. j., da dobimo avtonomijo. Tudi navzoči nasprotniki so se izjavili, naj SLS nadaljuje borbo za samostojnost Slovenije. Poslancem SLS se je izrekla popolna zaupnica.

Od Sv. Antona v Slov. gor. nam poročajo, da je shod Slovenske ljudske stranke na Novega leta dan po rani sv. maši sijajno uspel. Kljub mrazu je bila udeležba tako velika, kakor še na nobenem tukajšnjem shodu. Shod je otvoril predsednik krajeve organizacije SLS župan Po-

Ijanec. Predsedovala sta znani čebelar Juranci in načelnik krajevnega šolskega sveta Lovrenčič. Naš poslanec Žebot nam je poročal, kako vlada Pašič s pomočjo nemških in turških poslancev proti našemu ljudstvu. Sklenili smo, da stojimo zvesto na strani naše stranke in njenih poslancev ter da ne odnehamo prej, dokler ne dobimo avtonomije, ki je edina naša rešitev. Po shodu se je vršila seja županov in zaupnikov. Poslanec je dejal pojasnila na številna vprašanja.

Naše prireditve.

Orlovski odsek v Staremtrgu ponovi v nedeljo, dne 13. t. m. božično igro »Na betlehemskih planjavah« v gostilni A. Uebel v Staremtrgu. Začetek ob 4. uri popoldne. Svira domači tamburaški zbor.

Orlovski odsek Sv. Pavel pri Preboldu priredi v nedeljo dne 13. t. m. igri: »Na Visokem« in »Kmet Herod« točno ob 3. uri popoldne v Društvenem domu. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. Bog živi!

Polzela. Na splošno željo občinstva povabi tukajšnji Orlovski odsek igro »Garcio Moreno« v nedeljo, dne 13. januarja v dvorani g. Cimpermanna. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Sodeluje moški pevski zbor. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da si je odsek za to igro izposodil posebne obleke v Ljubljani ter prosimo obilne udeležbe. Na svidenje v nedeljo.

Telovadni odsek Orel izobraževalnega društva v Rajhenburgu uprizori v nedeljo, dne 13. januarja 1924 Finžgarjevo tridejansko ljudsko dramo »Razvalina življenja«. Začetek ob 3. uri popoldne. Vsi domačini in okoličani vljudno vabljeni!

BACKE LOVIJO.

Nov list se je rodil v novem letu, ime mu je »Narodni dnevnik«; izhaja v Ljubljani in sicer, kakor pove že ime, vsak dan. Redno ga dobivajo tudi vsi naročniki »Kmetijskega lista«, ne da bi ga bili naročili, ampak zastopaj. In revčki mislijo, da ga bodo dobivali vedno zastopaj. Zato pa prosimo svoje pristaše, da jim povejo, naj vendar list enkrat natančno pogledajo in našli bodo zapisano: cena mesečno 16 dinarjev, to je na leto 192 dinarjev ali 768 kron. Če list redno prejemajo in ga ne vračajo takoj, ga bodo morali do zadnje pare tudi plačati. Naj torej vsak, ki prejme list, prečrta naslov in napiše: Nazaj, ne sprejemem. Prebridko bo drugače razočaranje nerazsodnih prejemalcev. Kaj pa hoče sploh »Narodni dnevnik«? Backe hoče loviti. Stiri male stranke v Sloveniji, srbska radikalna, narodno-napredna (stara liberalna), samostojna in narodnosocijalna, so se združile, da bi prišle o prihodnjih volitvah do veljave in do mandatov — sedaj so namreč velike ničle — in zato izdajajo nov skupen list; to je zgoraj imenovani »Narodni dnevnik«. S tem listom v zvezi so tudi Pucljevi shodi na Štajerskem. Puclj zbirajo kot dobro plačan agitator Pašičeve radikalne stranke ostanke pogorele samostojne stranke, da jih vrže v nenasitno Pašičevo žrelo in zato morda prejme zopet kako ministrsko mesto z dobrimi dohodki. Da gredo na njegove shode liberalni učitelji in razni verižniki, temu se ne čudimo, oni pač upajo, da se jim bo v svojem času bogato povrnilo. Čudimo se pa temu, da ga tudi priprosto ljudstvo, ki se ne peča z izvoznici in ne misli na mastna službena mesta, na shodih še posluša, četudi še tiči v samostojnih sponah. To je vendar tisti Puclj, ki je zvesto pomagal srbskim radikalom, ko so nam nalagali neznosne nove davke in vnebovpijoče nove takse. Kadarkoli bi moral srbskim radikalom pokazati zobe in glasovati v blagor slovenskega kmeta, je zbežal iz parlamenta ali sploh ni prišel k sejam. To je tisti Puclj, ki je s svojimi kupčijami državo in s tem tudi slovensko ljudstvo oškodoval za milijone — in ta mož zdaj govori po shodih, da je vsega zla kriv dr. Korošec. Da, dr. Korošec, dobrih 20 let je že poslanec, bil je tudi minister, toda vsled svoje poštenosti še ni prišel tako daleč, da bi revno hribovsko bajčico imenoval svojo lastnino; pod tujo streho biva, tuj kruh je, ker žrtvuje vse za svoje slovensko ljudstvo in ne išče dobička za sebe. Poglejmo pa Puclja! Bogato palačo imenuje svoj dom, bogato je oženil svojo hčerko, zlato in srebro imenuje svoj delež, po shodih pa se dela reveža, ki si hoče s pridnim delom za blagor drugih zaslužiti nekaj par za košček suhega kruha. — O, backi so, ki ga še poslušajo in njegov novi in stari list prejemajo; backe lovi na svojih shodih, backe išče s svojim »Narodnim dnevnikom«, da se povspne na njihovih hrbtih zopet na ministrski stol ob strani paše Pašiča. Zato bo veliko delo usmiljenja storil, kdor bo nerazsodne Pucljeve poslušalce in bodisi, da so tudi popolnoma ali na pol samostojni, podučil in jim razjasnil pravi namen Pucljevega prihoda in delovanja. Če jim je sploh še pomagati, naj jih resno opozorijo, da se ločijo od Pucljevih listov, od »Kmetijskega lista« in od »Narodnega dnevnika«, da ne bodo prej ali slej zaklinjali v dno pekla nesrečno uro, ko so se ob Pucljevi strani vrgli Pašiču v roke. Poznamo može, ki so goreli navdušenja za srbske radikale in za demokrate; danes so potrti in razočarani in iz njihovih ust slišiš kratko obsodbo: S temi ljudmi ni mogoče skupaj živeti! — Berite in premislite te besede vsi, ki še ne veste, kdo je Pašič, kdo je Puclj in kaj je »Narodni dnevnik«. Komur pa to še ne zadostuje, temu povemo še to, da je urednik »Narodnega dnevnika« bivši Pucljev urednik »Kmetijskega lista« in s tem je povedano vse. Stara zlahta v novi obleki! Proč od nje!

Tedenske novice.

Vsem cenjenim naročnikom, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za leto 1924, bomo ustavili radi pre-

velike draginje in ogromnih stroškov s prihodnjo številko list. Zato prosimo vse one, ki so zaostali, da takoj obnovijo naročnino, da ne bo treba prekiniti pošiljanja lista. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 dinarjev, za pol leta 16 dinarjev, za četrt leta 8 dinarjev. — Upravištvu.

Mariborske novice. Kanonikom pri mariborskem škofijskem ordinariatu je imenovan g. trboveljski župnik Časl. Ze parkrat smo poročali o nesrečah, ki so se zgodile na mariborskem železniškem mostu, katerega čisto po nepotrebnem straži vojaška straža. V torek zvečer krog 6. ure je zopet zahtevala pretirana vojaška skrb za železniški most težko žrtev. Dva vojaka od straže, ki straži ta most na tiru, sta prišla med vlak in premikajoče vagon. Enega je treščilo ob stran, pa k sreči brez večje poškodbe, drugi je pa čez obe nogi povožen in bo za celo življenje siromak, če sploh okreva. To je že ponovna žrtev od moštva, ki straži železniški most. — Neznani vlomilci so vlomili v klet vile mariborskega veletrgovca Gajška. Iz kleti so odnesli mast, več steklenic vina in enega zajca. G. Gajšek je razpisal nagrado 10.000 K onemu, ki bi izdal uzmoviče.

Regulacija Mure. Mura je bila regulirana že pod upravo avstro-ogrske države. Med vojno in po vojni pa so vodne naprave na Muri ali celotno ali delno propadle. Nujno je potrebno, da se te naprave obnovijo, ali z drugimi nadomestijo, ker drugače propade vsa regulacija v ogromno škodo obmurskega prebivalstva. Veliko škodo je že napravila Mura pri Apačah, v Bunčanih, v Krapju, pri Veržetu, kjer novemu mostu preti nevarnost, ako se ne izvršijo one poprave, ki so neizogibne. Poslanec dr. Hohnjec se je v Beograd obrnil z interpelacijo, v kateri je vladno obvestil o škodi, ki jo dela Mura tamošnjemu prebivalstvu, ter nujno zahteval, naj vlada takoj dovoli potrebne kredite za najnujnejša dela in popravila.

Umrla je v Partinju pri Sv. Juriju v Slov. gor. Katarina Fanedl, žena odličnega našega somišljenika, posestnika, slikarja in občinskega odbornika ter namestnika narodnega poslanca Hinko Fanedla. Stara je bila 47 let. V bolezni je mnogo trpela, a je vse prenašala z veliko potrpežljivostjo. Bila je mati sedmero otrok. Vzgojila jih je vse v krščanskem duhu. Možu je bila zvesta družica, a domači hiši skrbna in vzgladna gospodinja. Pogreb se je vršil pod vodstvom č. g. prošta Einspielerja na starega leta dan ob veliki udeležbi. Poslovilni govor ji je govoril poslanec Fr. Žebot. Svetila blagi pokojnici večna luč! Družini, posebno hudo prizadetemu možu naše odkrito sožalje!

Organizatorično gibanje v Vurbergu. Dne 6. t. m. smo imeli dva občna zbora. Po sv. maši je zborovala skupina tukajšnje Jugoslovanske strokovne zveze. Delavski tajnik iz Maribora je govoril o pomenu delavske organizacije. Za leto 1924 se je izvolilo staro vodstvo pod predstvom tovariša Geča, kateremu se je izreklo priznanje. Skupina je štela v preteklem letu 34 udov. Bog daj, da bi člani spoznali velik pomen organizacije in da bi v tekočem letu pridobili skupini veliko novih udov! Sklepalo se je tudi o podružnici Delavske zveze, kar se bo pa šele pozneje natančneje določilo. Dopoldne so bili navzoči sami možje, viničarji in mali posestniki. — Popoldne pa se je zbrala k občnemu zboru gospodarsko-izobraževalnega društva mladina, katere se prav pridno izobražuje. V preteklem letu radi raznih ovir nismo prirejali predstav, zato pa hočemo to nadomestiti letos. Dve prav lepi igri se vprizorita v kratkem. Odbor se je razven par izjem izvolil stari. Udov je bilo v preteklem letu 61. Novih knjig se je nabavilo 21, tako da ima sedaj knjižnica 557 knjig. Vseh knjig se je prebralo 960, kar je veliko za župnijo, ki ima le okrog 1400 duš. Za letos se je priglasilo že precej udov in kar prvi dan se je izposodilo iz knjižnice 48 knjig.

Občni zbor krajevnih organizacij SLS v Ptuj. V nedeljo, dne 13. t. m. se vrši ob pol 11. uri v prostorih Kmetijske zadruge ustanovni občni zbor krajevnih organizacij SLS za področje fare Sv. Petra. Vabljeni so vsi somišljeniki.

Novice od Sv. Benedikta v Slov. gor. V soboto, dne 29. decembra m. l., smo pokopali ob obilnem spremstvu očeta Antona Roškarja, bivšega kmeta na Drvanji. Sprevod je vodil rajnega sin Martin, župnik v St. Ilju pri Turjaku, in se ga je udeležil tudi sin Janez, odlični naš somišljenik, župan in cerkveni kjučar od Sv. Križa tik Slatine. Rajni je bil globokoveren mož, ki še je v 84. letu starosti redno prihajal k službi božji. Pač osramoti s svojim vzgledom marsikatero mlajšega mlacheza. Bil je skrben oče, napreden gospodar in zelo zavezen mož. 12 let je županoval na Drvanji, bil dolga leta odbornik, šolski načelnik, ustanovitelj in voditelj vinorejskega društva. Z rajnim kraljem Slovenskih goric, Dominikom Čolnikom, ki je umrl pred 30 leti, je krepko sodeloval za probujo našega kraja. Njegov tretji sin Franc, ki je padel na srbskem bojišču in je večkrat nastopil kot govornik na shodih, bi mu bil vreden naslednik. Njegove zasluge je ob grobu povdaril v nagovoru domači g. župnik. Vrli mož naj počiva v miru! — V nedeljo, dne 30. decembra m. l., nas je obiskal poslanec Žebot. Njegov shod je napolnil našo prostorno društveno dvorano. Vsi smo z napeto pozornostjo poslušali njegovo poročilo. Spoznali smo vse krivice pa tudi junaško delo, ki ga vršijo naši neustrašeni poslanci za naš blagor, za samoupravo Slovenije. Kljub temu, da niso v vladi, so marsikaj dosegli. Treba pa je potrpljenja. Vsaka dobra stvar stane žrtev in truda, tako tudi naša samouprava. Izrekli smo soglasno zaupanje našemu poslancu Žebotu in celemu Jugoslovanskemu klubu. Tirjali smo izenačenje davkov, odstranitev kuluka, previsokih taks, prevelikih davkov, naj vlada brani naše nerešene brate proti silnim krivicam Italije in Avstrije in naj se zveže Sv. Benedikt po okrajni cesti z Gornjo Radgono. Sklenili smo, da zvesto vstrajamo ob strani naših

poslancev, dokler ne dosežemo samoupravne Slovenije in odprave krivic, ki nas tlačijo.

Delaven občinski zastop. Iz Cvetkovcev poročajo: Naš marljivi občinski zastop, kateremu načeljuje župan g. Jernej Petek, beleži zopet eno zaslugo več. Lanskega leta je dal napraviti novi most čez Pesnico, graditev katerega ni niti najmanj obremenila občinsko blagajno. Letos pa je kupil od gasilnega društva v Račjem gasilno birzgalno za 72.800 kron. Dne 6. t. m. jo je pripeljal kmet Martin Venta v spremstvu občinskih odbornikov gg. Krupla in Janžekoviča. Do Moškanjce so ji prišli nasproti mnogobrojni Cvetkovčani z tamburaškim zborom in skupino jezdcev. V sprevodu so odpeljali novo birzgalno v Cvetkovce. Nato se je razvila neprisilna zabava v Kolaričevi gostilni, katero je završil srečolov in licitacija, nakar se je občinstvo razšlo.

Od Velike Nedelje smo dobili o spomeniku pokojnega župnika Menharta pojasnilo, da je fotografija bila izročena kamnoseku Kocijančiču in delo tudi plačano. Kakor znano, se je ta sam umoril in fotografija se v njegovi zapuščini ni našla. Sicer pa je spomenik v redu in to po zaslugi tistega, ki ga nekateri sedaj po nepotrebnem napadajo, namesto, da bi se z njim pogovorili.

Novice iz Svetinjs pri Ormožu. Nenadoma je pri nas umrl Franc Rozmanič, posestnik na Pratuščaku. Blagopokojni je bil obče spoštovan pri vseh, ki so ga poznali. Na lovu v Zirovcih pri Svetinjah so lovci ustrelili eno svinjo in srnjaka, oba sta tehtala 50 kg. Najstarejši lovci pri nas ne pomnijo, da bi bil kdo ustrelil kako srno.

Orli na delu. Od Sv. Boltenka pri Središču poročajo: Na Stefanovo je naše izobraževalno društvo priredilo s pomočjo Orlov gledališko predstavo »Čudotvorna pijača«. Igra je krasno uspela in posebno »Urša« je žela splošno priznanje. Društvo že ima lastni oder, čeravno skromen. Tudi gmetni uspeh je bil zadovoljiv, čeravno so orjunaši in Sokoli napeli vse sile, da bi preprečili predstavo. Celo pobožni hočejo postati. Naša mladina pa koraka neustrašeno naprej po začrtani poti. Bog živi!

Zanimivosti iz Stoperc pri Rogatcu. Kdor strastno gozdove podira, nesreči duri odpira, pravi stari pregovor. Pri nas v Stopercih je kupila celjska Gospodarska zveza obširne gozdove in zdaj jih podira. Sicer zasajajo na novo goličave, a kaj to pomaga, ko pa raste komaj 10 odstotkov na novo zasajenih smrekic. Ako bi se kak Stoprcan vrnil iz tujine domov, bi ne poznal več svojega rojstnega kraja, ker je popolnoma spremenjeno njegovo sedanje lice radi posekanih gozdov. Nevihta in burja imata pri nas prosto pot. K nam je dospelo veliko tujih drvarjev, ki so stoprški župniji v pohujšanje. Dobili smo tudi novega učitelja Žarka Burjo, ki daje mladini slab vzgled. Obrtniki brez obrtnega lista imajo pri nas vedno opravka z žandarmerijo. Kmalu bomo tako daleč, da si nihče ne bo upal več niti enega cveka zabiti v svoj lastni črevelj, ako ne bo imel obrtnega lista. Bodi še tudi javnosti povedano, da smo dobili dva nova zvonova. Prihodnjč zopet nekaj več!

Občinske volitve v Mozirju. Trgu Mozirje so liberalni občinski možje lani napravili sramoto. Razen dveh so bili sami demokrati skupaj, pa so se tako grdo prepirali med seboj, da je vlada občinski odbor razpustila. Za gerenta je bil postavljen upokojeni nadučitelj g. Fr. Praprotnik. Dne 20. januarja bodo pa nove volitve. Dozdaj so igrali glavno ulogo v občini osebni prepri in hišne stranke, zato pa tudi sovraštva, nevoščljivosti in kljubovanja ni ne konca ne kraja. Zdaj pa je naša stranka prva nastopila pod lastnim imenom. Že to je veliko, kajti trg je bil vedno zelo »napreden«. Zato smo pa prišli tako daleč! Vložene so menda tri kandidatne liste. Eno ima Matija Goričar, ki hoče biti župan. Drugo imata trgovca Kostanjšek in sodavičar Miklavc. Tretja je pa naša. Naša stranka nastopa popolnoma mirno, ker izgubiti nima ničesar. Ne bomo spravljali volilcev vkup s kočijami, s pijačo in z denarjem, ker tega nimamo. V trgu pa je veliko trgovcev, gostilničarjev in raznih obrtnikov. Videli bomo, kako se bodo vedli ob volitvah. Radovedni smo, ali jim diši samo klerikalni denar, drugače pa nas zaničujejo. Se bomo vsaj vedeli zanaprej ravnati. In če bomo dobili malo glasov, bomo pa imeli manj odgovornosti. Škoda le, da se je več naših pristašev dalo uloviti raznim gospodom. Drugič morajo biti malo bolj previdni in korajžni! Mi ne delamo za kakkega gospoda, ampak nam je vsak enak, da je le poštenjak.

Novi zvonovi za Sv. Janeza v Gorenjah. Ravno kar omenjena cerkev je podružnica župnije Smartno ob Paki. Dne 30. decembra m. l. je dobila ta cerkev dva nova jeklena zvonova iz Jesenic. Blagoslovitev zvonov je bila nad vse svečana in se je udeležilo zelo veliko ljudi. Odbor za nabavo zvonov se zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom, ki so pomagali pri nabavi in plačilu novih zvonov.

Kako je kaj v Loki pri Zidanem mostu? Prav malo izve javnost novic iz našega kraja. To pa ne radi tega, ker se pri nas ne zgodi nič novega, ampak ker Ločani rajši čitamo v »Gospodarju« novice iz drugih krajev, kakor da bi poročali v list loške novice ter zanimivosti. Tokrat hočem iz Loke poročati le nekaj bolj splošnega in v prihodnje pa bom obelodanil tudi nekaj zanimivih podrobnosti. Pri nas se je začelo živahno gibanje za prepotrebno popravilo župne cerkve. Cerkev, kakor je sedaj naša, pač ne služi Loki v kras. Gasilni dom že tudi ponovno kraljuje v vasi in glasno priča o požrtvovalnosti vaščanov. Gasilni dom bo eno najlepših poslopj. Vsa čast načelniku in članom gasilnega društva, ki so toliko požrtvovalni, ne samo zase, ampak v korist svojim potomcem. Tolikanj potrebna dvorana za različne prireditve bo v tem poslopju. V našem izobraževalnem delu je torej zamašena precej velika luknja.

Od merodajne strani smo obveščeni, da je služboval bivši komandant orožniške postaje v Apačah, žandarmerijski narednik II. kl. g. Matevž Urh v vsakem oziru in proti vsakemu nepristransko in pravično in se ni v izvrševanju njegove službe oziral ne na strankarsko pripadnost posameznika ne na druge katersibodi okolnosti.

Izjava. Opozarjam, da bodem proti vsem raznašalcem različnih vesti o moji osebi glede zadeve s St. Vidsko pošto v vsakem konkretnem slučaju brezobzirno sodnijskim potom nastopal, ker so iste zlobno izmišljene in brez vsake dejanske podlage. Vinko Stoklas ml., Leskovec pri Ptuj.

«Naš Dom» list za ljudsko prosveto, januarjeva številka je pravkar izšel s sledečo zanimivo vsebino: Dr. Hohnjec: Pomen ljudske izobrazbe za prosih naroda. Izobrazba je pravi zaklad našega naroda. Naša izobrazbena družstva so poklicana, da ga čuvajo s tem, da vzgajajo zlasti mladino k ljubezni do dela, kajti le organizirano in vztrajno delo zajamčuje našemu narodu častno mesto v krogu naprednih in izobraženih narodov. — Iz članka: Sadovi brezverske vzgoje spoznamo, da samo napredek in izobrazba nič ne pomaga, če izgubi mladina najvišje dobrine: vero in krepost. — Višavska: Na razpotju (pesem). — Justin opozarja v članku: Na široko na eno najnujnejših potreb: čimveč organizatorjev med ljudstvo. Posebno važno za mladinska društva je Jož. Barletov članek: Čebelnice. — Zvonimir podaja podučno črtico: Naš tiran. — Tudi poziv: Na delo za dobre časopise! V noveletni številki «Našega Doma» ni smel izostati. — «Dekliški vrtec» prinaša kratko poročilo o dekl. tečaju v Celju in Mariboru ter članek dr. Justina: O materinstvu. — V predelku: Razgled po svetu je nabranih precej zanimivosti. — Društveni glasnik obsega predvsem obširno poročilo o občnem zboru SKSZ, sedaj Prosvetne zveze v Mariboru. «Naš Dom» je glasilo Prosvetne zveze v Mariboru, zato je naročitev za vsa pri Prometni zvezi včlanjena društva obvezna. «Naš Dom» dogovorno s Prosvetno zvezo v Ljubljani izpolnjuje njen «Vestnik Prosvetne zveze», ki izhaja v Ljubljani. «Naš Dom» stane letno 12,50 D in se naroča pri upravi «Našega Doma», Maribor, Tiskarna sv. Cirila. — Pri skupnih naročilih 10 izvodov in več je naročnina po 12 D.

Za napoved dohodnine ima tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru (Koroška cesta 5) v zalogi tiskovine za napoved dohodnine. Te tiskovine, ki jih je sestavil g. Supanič iz Jarenine, so posebno pripravne za kmetijske posestnike. En komad stane 1 dinar. Znesek se naj pošlje naprej v znakah. Za pošiljatev po pošti se naj priloži znamka za 1 dinar. Občine in organizacije naše stranke naj tiskovine naročijo skupno.

Gospodarstvo.

KMETIJSKA DELA V MESCJU JANUARJU.

Doma na dvorišču in pri živini. Umen gospodar ima tudi v zimski dobi, ko vsa narava takorekoč počiva, zmiror dovolj posla. On ne sedi za pečjo, ampak porabi vsako ugodno priliko v prid svojega gospodarstva. Vsa kmetijska dela si porazdeli na vsak mesec v letu tako, da ne pride nikoli do brezdelja, niti do zastoja v obratu. V zimski dobi obavlja dela, katerih v poletnem času vsled nujnih poljskih opravil ne bi mogel lahko izvrševati. V mesecu januarju delamo navadno samo v hiši, zlasti tedaj, ako je zapadel debel sneg. Pregledamo gospodarske stroje in orodje, katero po potrebi popravimo in namažemo z oljem, da se obvaruje pred rjo. Nove stroje naročamo najbolj v zimskem času. Nadomestimo obrabljeno poljsko in drugo orodje, kakor grablje, senene in gnojne vile, sekire, motike, krampe, lopate, metlje itd. Prebiramo krompir in premešavamo žito, da se ne pokvari. — V hlevu skrbimo pred vsem za zdravje domačih živali. Krmimo vprežno živino tudi v zimskem času s tečno krmno, da ne oslabi za težka spomladna dela. Spuščajmo jo večkrat na prosto, tudi ob slabem vremenu, da se razgiblje in izprehodi. Napajanje s premrzlo vodo je škodljivo, zlasti bregim živalim. Živino krmimo zmirej ob enem in istem dnevnem času, to je v jutro obpetih, popoldne pa ob štirih. Napajamo dve uri po krmiljenju. Enako uredimo tudi čas molže. Pri molži je paziti zlasti na to, da se izmolze do zadnjega, ker dobimo tako večje količine mleka; zadnje mleko je tudi najmastnejše. Redno čiščenje hlevov ali živinskih staj prepriči razne bolezni in živinske zjedalce. Kokoši naj spe na toplem, ker tedaj ležejo tudi v zimskem času jajca. Krmni naj se jih po možnosti s toplo pičo, to je s kuhano svinjsko klajo, pomešano z ovsem, solničnicami in koruzo. Skrbimo tudi, da imajo v bližini dovolj peska ali apna.

V januarju sneg gostuje, tako pravljica ljudska gre: če prosinca ni snega, mali traven nam ga da.

V vinogradu. Dovažajmo zemljo na nasipe (sepe) in zasipavajmo golo trsje. Odvažajmo zemljo na spodnjem koncu vinograda, da ne poženo evropski deli vinske trte, vsled česar bi se pripetilo, da bi ameriška podlaga odperela. V vinograd vozimo gnoj ter ga podkopavajmo, ako zemlja ni preveč zmrzla. Napravljajmo kolje, ki naj bo 2—2½ m dolgo in dovolj močno, da ga vihar ne polomi. Razločujemo nažagano in nakalano kolje. Kalano kolje je bolj in dražje od žaganega. Kolje dobivamo od iglavcev, pa tudi od listnega drevja. Od iglavcev daje najtrpežnejše kolje macesen, ker vsebuje največ smole, ki igra glede trpežnosti lesa veliko ulogo. Od listovcev sta za pridobivanje kolja kostanj in akacija največje vrednosti. Kostanjevo in akacijevo kolje pridobivamo najbolje na ta način, da sekamo mladike, ko sodelegle potrebno debelost v

nalašč za to naloženih nasadih. Stori poganjajo venomer nove mladike, ki jih razredčimo in ob primernem času porabimo za kolje. Trpežnost kolja povečamo s tem, da ga namakamo v 50dostni raztopini modre galice (impregniramo). Navedeni način impregniranja velja samo za surovo kolje, ne pa tudi za suho, katerega je namakati v karbolineji ali katran. Rigolajmo za nove nasade.

V sadonosniku. Pobirajmo mala in velika goseničja gnezda, ki jih zapazimo po zgrbančenih in skupaj sprednih listih, v katerih se nahajajo ličinke v prezimovanju. Januarja je prav primeren čas za škropljenje in mazanje sadnega drevja z drevesnim karbolinejem. S tem zatiramo najuspešnejše razne živalske in rastlinske zajedalce sadnega drevja. Prilčno in mlado sadno drevje poškrbimo, starejšemu drevju pa namažimo deblo in starejše veje. Na 10 litrov vode vzemimo eden do poldrugi kilogram drevesnega karbolineja. Z razredčevanjem vrhov, snaženjem debel in vej in gnojenjem drevja vplivamo v znatni meri na zdravje sadnega drevja, ker dosežemo s tem boljše, čvrstejšo rast in rodovitnost. V januarju je tudi najboljši čas za rezanje cepičev, ki jih mislimo rabiti pri cepljenju v razkol, z dolago, na sedlo in v zarezo. Cepiče jemljemo od rodovitnega in nekoliko odraslega drevja, ako hočemo vzgojiti čvrsto in rodovito sadno drevje. Ob priliki sekanja drv v gozdu nabirajmo smrekovo smolo, iz katere priredimo cepilni vosek. Ob ugodnem vremenu kopajmo jame za sajenje sadnega drevja, ako tega nismo storili že v jeseni. Jame naj bodo 50—60 cm globoke in do 2 m široke.

Na polju in na travnikih. Vozimo hlevski gnoj v velike kupe, ki jih spomladi razvažamo. Drenažirajmo polje, ako je močvirno. Travnike gnojimo s kompostom, katero gnojilo je za navedeno kulturo razen umetnih gnojil najprimernejše. Samo dobro preperel in droben kompost je uporabljati kot gnojilo za travnike, ker bi nam sicer le malo koristil ter pozneje seno zasmetil, ako bi ostal nepograbljen. Travnike ob vodi izkoristimo v zimskem času na ta način, da jih uporabljamo za pridobivanje ledu, ki služi kot izborna ohlajevalno sredstvo v vsakem gospodinjstvu. Kolike vrednosti je led kot sredstvo za konzerviranje raznih mesenin in poletnega sadja, vedo ceniti vse tiste kmetijske gospodinjce, ki jim je skrb za dobro domačo kuhinjo na prvem mestu.

V gozdu. Nadaljujmo izsekavanje mladih lesov. Stare dorastle gozdove sekamo tako, da začnemo na enem koncu ter sekamo kar vse poprek do drugega konca. Golčave zasajajmo takoj z novimi sadikami. V naših razmerah je najboljšo saditi mešano gozdno drevje, visoko z nizkim, iglasto z listnatim. Kot sadike se uporabljajo dveletne rastlinice, ki jih sadimo v medsebojni razdalji 1 m v kvadratu.

Na vrtu. Napolnjujmo gnojake za setev zgodnje pomladanske zelenjave. Sejemo mrkev in peteržilj. Prekopavajmo vrtno zemljo, ako ni preveč zmrzla ter jo gnojimo z dobrim hlevskim gnojem ali kompostom. V rastlinakih skrbimo za zadostno toplino s primerno kurjavo.

V kleti. Pretakanje starega in novega vina ter jabolčnika, pri čemur je paziti na največjo čistočo. Pretakanje se naj vrši po možnosti ob lepem in suhem vremenu, da se mlado vino rajše čisti. Kletne vhode zadelažimo, da se klet v hudem mrazu preveč ne shladi. V dobrih kletih ne pade kletna toplota pod 10 stopinj C tudi v najhujši zimi. Drože in druge vinske ostanke destilirajmo v alkohol ali žganje, ki ga rabimo za zdravlilo v domačem gospodinjstvu, ne pa za vsakdanjo pijačo. Ako iz posameznih sodov vzamemo vino za koline ali druge domače potrebe, jih je dopolniti z drugim enakim vinom. Trditev, da je mlado vino pred ali po prvem pretakanju treba osvežiti s čisto vodo je brez vsake podlage, kajti z vodo se prireja samo petiot ali pikola.

V čebelnjaku. Čebele čuvajmo vsakega vznemirjenja. Uničujmo miši in druge škodljivce, ako se pritepejo v panje. Pazimo, da naše ljubljene ne tpe gladu in zime.

Lansko leto se je poslovilo z neprekosljivo urnostjo od nas; to naj služi v strogo nam bodrilo, Da zmirom bolj cenimo zlati čas.

V januarju zima gospodari, lastna peč najlepše nas ogreva; naj Bog blagoslov nam nov podari, zimski mir ustvarjenje vso odeva.

Vekoslav Štampar, kletar, Ptuj.

VAŽNO ZA ŽUPANSTVA IN KMETOVALCE!

Vsak kmetovalec ve, kako je vrana velika škodljivka pri raznih poljskih pridelkih, posebno pri koruzi. Vrana uniči veliko mlade kureline in kjer ona ve za piščance, težko kateri ostane. Veliko škodo napravi tudi pri pticah pevkah, ker jim pokončava jajca in tudi mladice. Tudi pri lovu dela vrana veliko škode, kar lovci dobro vedo.

Pokončevanje vran je jako težavno, ker so vrane jako plašne in jim s strelom težko prideš do živega. Jako dobro je, da se spomladi poiščemo vranja gnezda, ter se zalega pokonča. Tako gnezdo je pa težko najti in je včasih tudi nedostopno. Najboljši način je pokončevanje vran v zimskem času. Ker je sedaj ravno primern čas za to, se mi zdi primerno, da opozorim županstva, da od lovskih najemnikov zahtevajo, da isti vrane pokončavajo s strupom, kar bodejo radi storili, ker bo to tudi njim v korist. Marsikdo morda niti ne ve, kakšen strup se mora vzeti za to in tudi ne, kako ga treba rabiti.

Opisati nameravam, kako jaz ravnam. Ze tri leta zastrupljam vrane z velikim uspehom, tako, da so vrane pri nas že redke. Najbolje je, da to storijo lovski na-

jemniki, ker oni strup najlažje dobijo. Od županstva si naj isti preskrbijo potrdilo glede zanesljivosti in da so oni res lovski najemniki. S tem potrdilom se potem dobi strup v vsaki večji lekarni. Strup naj lekarnar sam pripravi po navodilu, ki ga bodem spodaj navedel. Lekarnar naj namreč zmeša 25 g fosforja z 200 do 300 g glicerina tako, da je ves fosfor zalit. Potem se pridene toliko belega bola, da nastane bela, sirupasta kaša.

To tekočino skrbno shrani na varen kraj. Za pravo vade si dobi pri kakšni mesariji ali kje drugje 40 do 50 litrov krvi, katero zlij v kakšno posodo, katere ni škoda, ker je potem za nič. Kri dobro premešaj in počasi prilivaj strup v to kri in mešaj zraven s kakim drogom, katerega potem takoj sežgi. Nato se pridene še nekoliko pšeničnih otrobov, da postane vse, kakor gosta kaša. To razmeči potem na takšnem kraju, kjer se vrane rade zbirajo, seveda ne blizu cest in blizu ljudskih stanovašč. Posebno je paziti, da ne pride do tega kurelina.

Najbolje je nastavljanje strup zvečer pozno, ko te vrane že ne vidijo in tako, da vada čez noč zgubi nekoliko duha po fosforju in so potem vrane manj oprezne. Vrane ne poginejo kar na mestu, ampak navadno še odletijo daleč kam v stran. Ako bodeš na večjih krajih vado nastavljal, bodeš našel povsodi poginule vrane. Ko sem jaz prvič nastavljal vado, sem videl, kako so vrane vado žrle, našel pa nisem nobene nikjer. Čez par dni pa sem jih že našel kakih 15, potem pa vedno več. — Vrane navadno popadajo po gozdovih. Dobro je dati javno razglasiti, da je strup za vrane nastavljen in da naj ljudstvo najdenih poginulih vran ne pobira, ampak jih zakoplje. Ostale vrane navadno potem pobegnejo v druge kraje, ker jih menda prime neki strah pred tolikimi mrtvimi tovarišicami.

Povdarjam pa še enkrat, da je treba velike previdnosti glede priprave strupa, ker se to silno rado užge in pa tudi glede tega, kje se strup nastavi. Vse, kar pride s strupom v dotiko, se naj uniči, posoda itd. Jaz sem prepričan, ako bi povsod po vseh občinah tako ravnali, bi vrane zginile in kmetovalci bi bili rešeni velike škodljivke. Prosim, da bi taisti, ki bodo to poskušali, poročali v tem listu o uspehu, kateri gotovo ne bode izostal, ako boste previdno in pravilno ravnali. Dobro bi bilo, da bi tudi drugi listi prinesli to poročilo, da bi se ljudstvo kar najboljše na tem poučilo.

Pripomnim še, kar je pa itak samo ob sebi uमेvno, ako hoče kedo manj vade pripraviti kakor na 40 l krvi, mora toliko primerno manj strupa dati. Jaz nisem več napravil kakor na 10 do 15 l krvi.

ŽITNI TRG.

Po božičnih praznikih se je trgovina z žitom umirila. Izvoz je skoro popolnoma prenehal, edino nove koruze se je prodalo nekaj v inozemstvo. Ker je bilo malo blaga na ponudbo, so se cene žitu še precej čvrsto držale. Na inozemskih tržiščih, zlasti na Dunaju in v Pragi, naše žito ne prihaja več v poštev radi madžarske, rumunske in še celo bolgarske konkurence. Za ta tržišča zelo ugodna prometna pot — Donava — je zamrznjena, po železnici pa pride prevoz iz Banata predrag. Za poedine vrste so se dosegle sledeče cene:

Moka nularica in drugih vrst, se ponuja v velikih množinah. Cena je precej nestalna in sicer stane v Bački 100 kg nularice 540—550 dinarjev, v Slavoniji pa 555—575 dinarjev.

Pšenico so kupovali samo mlini. Cena 330—340 dinarjev.

Koruz a kaže čvrsto ceno. Cena v Sremu 265—270 dinarjev, v Zagrebu 280 dinarjev.

Oves je v ceni poskočil radi velikega nakupovanja za vojaštvo. Bosanski se prodaja po 235—240 dinarjev, slavonski je nekoliko dražji.

Fizol pisani se prodaja po 480—500 dinarjev, beli po 550—600, izbran, izredne kvalitete po 700 dinarjev.

Izvozu še vedno nagaja denarna kriza, ki ovira trgovca, da ne morejo nakupiti večjih zalog. Denarna kriza je bila eden glavnih vzrokov tudi v preteklem letu, da se je prodalo v inozemstvo razmeroma malo žita. Žetev v preteklem letu je bila zelo dobra in računalo se je, da bomo lahko prodali na tuja tržišča 120.000 vagonov žita; na prvem mestu seveda koruzo in pšenico, katerih pridelamo največ. Vsled transportnih težkoč in denarne krize, ki je onemogočala trgovino v velikem obsegu, smo pa izvozili dosedaj samo okrog 30.000 vagonov žita, preostanek pa imamo še doma. Cene žitu so se kretale večinoma po notranju dinarja na borzi v švicarskem Zürichu. Vendar pa je lanska ugodna žetev zelo vplivala na dviganje vrednosti našega denarja na tujih borzah.

Prvič se je lani po dolgem času na inozemskih žitnih trgi hpojaval naš najmočnejši konkurent — Rusija. Ko je sovjetska vlada uredila državo, je prevzela vso zunanjo trgovino, zlasti ono z žitom, v svoje roke, jo je takorekoč monopolizirala. Ker je na ta način bilo onemogočeno vsako navijanje cen, ki so bile izredno nizke, je postalo rusko žito najcenejše in je lahko uspešno konkuriralo z našim in rumunskim, ki sta do tega časa vladala v Evropi. Letos bo Rusija skušala, da si na vsak način pridobi vsa evropska tržišča ter izpodrine svoje manjše konkurente. Med našimi poljedelci je vladal nekaj časa strah pred ameriškim žitom in moko. Amerikanski žitni veletrgovci so si skušali pridobiti evropska tržišča ter so zato preplavili celo Evropo z ameriškim žitom in z moko, ki je bila zelo po ceni. Naravno je, da so pri tem poskusu izgubili silne svote, toda mislili so, da bodo potem, ko enkrat izpodrinejo evropske konkurente, cene že povišali in prišli na svoj račun. Računali pa niso z Rusijo, s katero glede žita, zlasti pšenice, Amerika nikakor ni v stanju konkurirati. S pojavom ruskega žita na evropej-

skih žitnih trgov so Amerikanci videli brezuspešnost svojega namena ter so opustili misel, izvažati svoje žito v Evropo. — Največja skrb naših poljedelskih krogov je sedaj, da si ohranimo vsaj češke in avstrijske kupce našega žita. Morali bomo na vsak način cene tako znižati, da bodo enake z onimi drugih izvoznih držav, zboljšati naš promet in na kak način odpraviti denarno krizo. Znižanje cen bo naletelo na velik odpor v poljedelskih krogih Vojvodine, kjer je po zaslugi vlade in njene agrarne politike obdelovanje polja postalo približno dvakrat tako drago, kakor je bilo pred izvevno agrarne reforme. Preje so bila v Vojvodini sama veleposestva, last bogatih kmetov, ki so polja obdelovali s stroji; po razdelitvi najplodnejše zemlje lenim dobrovoljcem pa je seveda tako obdelovanje prenehalo, ker so kmetom odvzeli velik del polja, malo posestvo se pa ne izplača obdelovati s stroji. Vlada bo morala tudi to napako na kak način popraviti, da bo omogočila znižanje pridelovalnih stroškov.

V Sloveniji se žitna kriza ne bo veliko poznala, celo dobrodošla nam bo, ker bomo potem pri nas imeli cenejšo moko in žito; Slovenija spada med takozvane pasivne kraje, to je take, ki veliko manj pridelajo, kakor porabijo, pa je zato glede moke zelo odvisna od Banata. Poljski pridelki, ki jih Slovenija prideluje v večji meri in jih izvažajo, kakor so to fižol in krompir, bodo pa gotovo obdržali svojo ceno, ker jih naše sosedne države v manjši meri pridelujejo, nego jih porabijo ter so radi tega odvisne od našega izvoza.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 25—27 D, II. 22—24 D, III. 16—20 D. — Prvovrstna teletina je po 26—30 D, II. 24—25. Prašičje meso je po 30—40 D 1 kg. Konjsko meso I. 12—15 D, II. 8—10 D. Kože: 1 komad konjske 150—200 D, 1 kg goveje 17.50—22.50 D, 1 kg telečje kože 30 D, svinjske 11.50, gornjega usnja 120, podplatov 80—125 D. Perutnina: 1 piščanec majhen 20—27.50 D, večji 28—40, kokoši 48—55, race 45—70, gosi 80—100, puran 140 do 200, domači zajec majhen 20, večji 30 D. Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 3.50—4 D, smetane 16—18, surovega masla 55—57. Žito: 1 kg pšenice 3.50, rži 3, ječmena 3, ovs 3, koruze 3.50, prosa 3.50, ajde 3, fižola navadnega 5—7, leče 14. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.50, št. 1 6 D. 1 kg prosene kaše 7.50, ješprenja 6, otrobov 2—250, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke 7—8, kaše 6.50. Krma: 1 q sladkega sena 87.50—100 D, ovse sene slame 75—87.50. Kurivo: 1 kub. meter drv 200 D, mehkih 175, trboveljski premog 42—45, velenjski 27 do 30, oglje 1.50—2, koks 1—2, petrolej 7, bencin 17, karbid 6.50, sveče 10 D.

Podružnica čebelarstva društva za Slovenijo okraj Sv. Lehart v Slov. goricah vabi vse zavedne čebelarje na svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. januarja t. l. po rani službi božji pri Sv. Trojici v Slov. gor. v dvorani č. oo. frančiškanov. Ker se bo sklepalo o zelo važnih vprašanjih, je želeli obilne udeležbe.

Čebelarstva podružnica pri Sv. Andražu v Slov. gor. ima svoj letni občni zbor dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne v gostilni Tomaža Toš. Dnevni red: 1. Letno poročilo. 2. vpisovanje udov. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. — Vsi čebelarji, člani in nečlani se vabijo k obilni udeležbi. Odbor.

Hmelj. XXXVI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljske kupčije vobče. Žatec, CSR., 31. decembra 1923. Božični prazniki in Novo leto nista ovirala hmeljske kupčije — nasprotno, povpraševanje se vzdržuje in se je danes ob koncu leta še bolj oživelo. Lastniki hmelja tu in na kmetih ne ponujajo svojega blaga — pač pa zahtevajo višje cene, katere tudi dosežejo. Pred prazniki je bila cena za srednje dobro blago 3700 do 3750 čK za 50 kg; danes se pa plačuje za isto blago že po 3800 čK. Hmeljarji n drugi lastniki hmelja zahtevajo že po 4000 čK za 50 kg. Tudi za lanski hmelj je nekaj zanimanja in se plačuje po 2800 čK za 50 kg. Z ozirom na le pičle zaloge še moramo reči, da je tržni položaj prav zdrav. Naši pivovarji še niso kriti s potrebno množino hmelja in bo v to svrhu sedanja zaloga komaj zadostovala. Ker je zima pritiskala, bodo pivovarji in gostilničarji dobivali zadostno množino ledu, ker bo tudi hmeljarstvu v prid. — Savez hm. društev.

Hmelj. XXXVI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o hmeljski kupčiji vobče. Žatec, CSR., dne 5. januarja 1924. Živahno povpraševanje in čvrsto razpoloženje na hmeljskem trgu se je od starega leta preselilo na novo. Prve dni tega leta se je vse pokupilo, kar je bilo na prodaj po vedno rastočih cenah in sicer najprej po 3800 do 3850, naposled po 3900 čK za 50 kg. Dnevno se je prodajalo le po 15 do 20 bal, ker namreč ni bilo več blaga na prodaj. Posestniki hmelja ne silijo k prodaji in zahtevajo vseskozi po 4000 čK za 50 kg. Včeraj se je deset bal najboljšega blaga prodalo po 4000 čK za 50 kg; drugo blago se je prodajalo po 3900 do 3940 čK za 50 kg. Tudi na kmetih se je prodajalo po 3850 do 3900 čK za 50 kg. Tudi lanski hmelj je prišel v poštev in se je plačeval do 3000 čK za 50 kg. Vsa zateška zaloga bo znašala približno še 4000 q po 50 kg. Pri živahnem povpraševanju je končno razpoloženje prav čvrsto, cene pa rastejo. — Sav. hm. društvo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 87—88 D, 100 francoskih frankov stane 435 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.12 D, za 100 čehoslovaških kron 253 D, in za 100 laških lir 381 D. V Curihi znaša vrednost dinarja 6 cent. (1 centim je 1 para).

Lepo novoletno darilo, dobi vsak stalni odjemalec trvdke Mastek in Karničnik v Mariboru, Glavni trg in to od 1. pa do konca januarja. Toliko cen. občinstvu v ravnanje.

Zdravnik dr. Vilko Marin nas naproša, da objavimo: Iz železniških službenih ozirov ordinira od dne 1. januarja 1924 naprej dnevno od pol 10. do 12. ure in od 2. do 4. ure v Razlagovi ulici 15. Telefon št. 205.

Dopisi.

Leskovec. Naš dopis v zadnji številki «Slov. Gospodarja» je bil neresničen in g. Stoklasu mlajšemu popravljamo krivico s sledečo izjavo: V zadevi goljufije in tatvine, katere se je haje izvršila dne 27. decembra prejšnjega leta na pošti Sv. Vid pri Ptujju izjavljam sledeče: Gospod Vinko Stoklas mlajši je prišel omenjenega dne na pošto ter me naprosil, naj mu izročim njegova pisma iz vreče Leskovske pošte. Na moje vprašanje, če je on poštar, je odgovoril da, nakar sem mu odprla vrečo, iz katere je vzel v moji navzočnosti par pisem. Ker sem še le kratek čas tukaj, ne poznam osebno poštarja iz Leskovca ter se je po mojem mnenju vršila pomota na sledeči način: Gospod Stoklas je moje vprašanje, če je poštar, tolmačil menda v tem smislu, kot bi bila vprašala, ako on vzame pošto za Leskovec. Vse drugo pa, kar so poročali časopisi, je popolnoma izmišljeno in neresnica. Marija Levstek, voditeljica pošte l. r.

Braslovče. Gospod urednik! Gotovo se vam čudno zdi, da iz Braslovč ne dobite nikakih dopisov, najbrž še nobenega po vojni. Vzrok pa je sledeči: Načelnik krajevnega odbora SLS in z njim večina odbora so vedno mnenja, ne veliko pisati po časopisih, ampak mirno delovati po začrti poti na političnem in gospodarskem polju v lastno korist in blagor bližnjega. Vendar upam, da se mi bo oprostilo, ako nekoliko omenim o Puceljem shodu v nedeljo, dne 6. t. m. v gostilni g. Plaskana v Braslovčah. G. Pucelj se pač ne more ponašati s svojimi shodi, ako so tako obiskani, kakor je bil ta. Pravih samostojnežev se je shoda udeležilo veliko rečeno 15, nadalje par socialistov, okoli 6 JDSarjev in okoli 20 naših somišljenikov. Ako bi mi hoteli, zbralo bi se nas lahko nad 100 v eni uri in g. Pucelj bi se moral takoj pomiriti, a mi smo mu za enkrat dovolili nekoliko veselja. Kakor hitro smo ga ugedali, smo spoznali, da je precej zgovoren in gotovo je, da je včasih kot mesar po sejnih dobre kšefte delal, a politično menda drugega ne zna in ne misli, kakor udrihati po poslancih Jugoslov. kluba. Vedno je imel dr. Korošca v mislih in skušal dognati, da je dr. Korošec bil največji centralist. Omenil je tudi, da je bilo svojčas osem samostojnih poslancev in da so šli v vlado. Pri tem mu eden naših somišljenikov nekoliko izpraša vest, kako se je okoristil v času, ko je bil v vladi. G. poslanec se nerodno izgovarja, da je hotel posnemati pri tem dr. Korošca. Naš pristaja mu odgovori, da se z dr. Korošcem ne more primerjati, ker ta ima čiste roke in bi bil še danes lahko v vladi, ako bi hotel. Pucelj pravi, da bi tudi on lahko bil minister. »Kako bode te vi minister«, je dobil za odgovor, »ko ste sami. A prepričani ste tudi lahko, da bode te čedalje manj imeli pristavev. Vam je odklenalo za vedno. Saj tudi ne veste povedati nič drugega, kakor to, kar že dva mesca ponavlja »Kmetijski list«. Slišali so se tudi razni šaljivi medkiki, ki so postavili g. poslanca v smešno luč. Le žal, da naš somišljenik ni imel več časa, da bi mu izprašal vest še glede kuluka in zvišanja davkov.

Ali sem že obnovil naročnino?

Združene mlekarne d. d. v Ljubljani

centrala slovenskih mlekarških združenj,
nudi prvovrsten ementalški polnomaščni

sir
in
namizno maslo

v vsaki množini.

Iščemo tudi stalne dobavitelje za mleko.

ZAHVALA.

Ob prebridki izgubi svojega nepozabnega, dobrega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, gospoda

Franca Prislan

izrekamo vsem cenj. udeležnikom, ki so ga spremlili k večnemu počitku, svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo g. zdravniku dr. Cervinku za njegovo veliko požrtvovalnost ob času bolezni ranjkega, dalje preč. domači duhovščini in č. g. kaplanu Granfolu iz Griž, g. Matiju Bošnjak za gniljiv govor ob krsti, domačima pevskemu in gasilnemu društvu, cenj. učiteljsstvu in zastopstvu Hranilnice in posojilnice ter zlasti dragim sosedom, ki so nas tolažili ob bridkih urah. Najiskrenejša hvala vsem za ustno in pismeno izražena sožalja.

Parizlje-Braslovče, 6. pros. 1924.

Rodbina Prislan-ova.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsake ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znaa trvdka ur H. SUTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsake njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguran, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik trvdke 11. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatne in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrčejo večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši, kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 din. in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatr št. 341, Hrvatsko.

MALA OZNANILA.

Sprejemmo učenca za trgovino mešanega blaga. Isti mora biti čvrste narave in poštenih kmetijskih staršev. Starost 14 do 15 let. Stanovanje in hrano ima prosto, za obleko pa mu morajo skrbeti starši. Učna doba tri in pol leta. Ponudbe z šolskim spričevalom se pošljejo na trvdko Klajnšek & Penič, Maribor, Vetrinjska 9. 19 2—1

Majer s 4 do 5 delovnimi ljudmi se takoj sprejme. M. Lininger, Koroščeva ulica št. 32. 23 2—1

Viničar s 5—6 delavci, nastop v Svečnici. Zna imeti tudi svoje krave. Ponudba na naslov: Andrej Pfeifer, Maribor, Vetrinjska ulica 18. 32

Učenec z dobrimi izpričevali ne pod 16 let, poštenih staršev se sprejme takoj. Orožim, valjni mlin Gomilsko 7. 20

Dobro priden viničar s tremi do štirimi delovnimi močmi se išče za Pekre. Vpraša se pri g. Triebnik, Koroška cesta 19. 24 2—1

Usmiljenim srcem! Dva zdrava dečka ima uboga žena radi pomanjkanja za svoje oddati. Dopisi in ogled otrok v Dravski ulici 10. 33

Organist, ceciljanec, prost vojaščine, izurjen pevovodja, išče primerne službe. Vzame v najem tudi lokal, ki bi bil primeren za trgovino z mešanim blagom. Naslov v upravn. 38

Učenca za trgovino na deželi sprejme takoj M. Kardinar, Sv. Marjeta na Drav. polju. 47

Kuharica se išče, za župnišče v Slavoniji v malim gospodarstvom. Župnik Slovenec. Ponudbe na župni urad, Crnac Slavonija. 46 2—1

Viničar se išče na posestvo Pivola št. 6 z najmanj 4 delavskimi močmi. Nastop 1. februarja t. l. Vpraša se pri Zenkoviču, Maribor, Cankarjeva ulica 8. 48

Učenec se sprejme, kateri mora biti 16 let star z dobro šolsko izobrazbo in iz dobre hiše in ima veselje do mlin-ske obrti; vse drugo ustmeno. Anton Lah, umetni valjni mlin na Zg. Polskavi. 52

Išče se prvi hlapec, rodbina z več delavskih moči za kravlje hlev ter nekaj hlapcev. Poizvedbe pri gozdnem in gosposkiškem ravnateljstvu v Ptujju. 53 3—1

Prostora išče na deželi trgovski pomočnik. Rado Loriger, Dramlje pri St. Jurju ob juž. žel. 35

Službo išče kot hišnik ali skladiščnik; gre tudi za gospodarja v kako župnišče, ker je vajen vsakega dela. Naslov v upravnistvu. 51 2—1

V najem vzamem posestvo, malo ali veliko, četudi zapuščeno, katero bom krasno ure dil, ker sem vsestransko gospodarsko izobražen. Vzel bi tudi tako posestvo v najem, kato bi pozneje lahko kupil. Vzajem tudi v najem ali na račun gostilno ali trgovino. Pisma na upravnistvo »Slov. Gospodarja« pod »Posestvo 1924«. 55

Proda se silno rodovit vinograd, v najlepši solčni legi, zemlja izvrstna. Lahko delo. J. Ceperlin, Ložnica 19, pošta Velenje. 21 2—1

PODLATI IN USNJE se kupijo po najnižjih cenah pri Ivo Grgič, Glavni trg 21. Sprejemajo se tudi vsakovrstne kože v delo. 6—1

Bukovo oglje in bukove drve ima večjo množino za prodajo trvdka J. Belina, Macelj, pošta Podlehnik. 36

Cepljeno trsje na prodaj in sicer: veliki rizling, burgundec, beli in plavi, silvanec, silvanec-muškat, pošip, gutedel bel in rdeč, dišeči traminec, rulandec, rudeči traminec, kapčina, beli ranfol. Vse vrste so cepljene na Götthe št. 9 in Rip. portalis. Imam več tisoč korenjakov Götthe. Trte se dobijo po nizki ceni naročila se sprejemajo pismeno ali ustmeno; za odgovor se naj priložijo znamke. Janez Vrbnjak, trsnicar, Breg pri Ptujju 115, Slovenija. 54

Proda se posestvo pod zelo ugodnimi pogoji, obstoječe iz vinograda, njiv, travnika in sadonosnika, gozda kostanjevega in bukovega v skupni izmeri 15 do 16 oralov, z zidano hišo in gospodarskim poslopjem ter obokano kletjo. Posestvo se nahaja blizu tovarne tanina na Hamrah in se ceni na 175.000 D. Kupci se naj blagovolijo pismeno ali ustmeno ogledati se pri posestniku Janezu Purg v Skeblah št. 10, občina Majšperg. 60 2—1

Kupim kozolec v dobrem stanju v Savinjski dolini. Nadalje en vagon hmeljev (štang) dolgih od 8 metrov naprej. Po nudbe s ceno na: gosp. Alojzij Prim, posestnik v Petrovcem št. 18 pri Celju. 50

Krasna sadna drevesca in cepljene trte poljubnih vrst odaja po zmerni ceni Drevesnica Gradišnik, St. Janž—Velenje. 49 10—1

Pozor svinjereji! Suho sadje kot svinjska reja po jako ugodni ceni kg D 1.25 se v vsaki količini prodaja. Dobi se v pisarni »Promesa« Plinarska ulica 17, Maribor. 50

Mlatilni stroji, dobroohranjeni, se prodajo pri Karlu Vabič, Hoče. 61

Koleselj prvovrsten se prodajo ali zamenja za les. Zaga in lesna trgovina M. Obrar, Maribor, Tattenbachova ulica. 62 5—1

Organist, oženjen, dober prvi tenorist, išče službe v novim letu ali s 1. marcem. Naslov v upravnistvu. 14 3-1

Sedemletni deček brez očeta in matere, se da za svojega. Občinski urad v Rogozi, pošta Hoče. 12

Gospod Josip Kendelj, občina in kotar Gjurgjevac, županija Belovar, išče poštenega vinčarja, izvedenega v vseh poslih vinograda cepljenega na ameriški trti. Mesto lahko takoj nastopi. Reflektanti naj se zaradi pogovora in eventuelne pogodbe obrnejo pisмено na: Jos. Kendjelc, ravnatelj štegnice, Gjurgjevac, Hrvatsko. 10 3-1

Sprejme se zanesljiv mlinar, kateri se razume na kmečkem mlinu in deloma pri mletvi koščic za olje. Plača po dogovoru. Oglasiti se je pri K. Černeju v Framu, pošta Fram. 1360 3-1

Love! Cyanin kapsule za lisice, zajamečene na mestu učinkujoče se dobe v lekarni Orožen, Ptuj. 1358 3-1

Hranilnica in posojilnica v Sl. Gradcu namerava prodati svojo hišo v Slov. Gradcu. Pripravna je za obrtnika ali gostilničarja. Pripada pol orala posestva (travniki in njiva). Cena po dogovoru. Več se izve v uradnih prostorih vsak ponedeljek dopoldne. 1340 4-1

Proda se mlin na Ščavnici, postavljen 1899, z opeko krit, leži na križpotu oddaljen od železnice 1 uro. Ima tri pare kamnov, dela se olje, moli se s strojem. Dobi se tri orale zemlje. Cena se izve pri posestniku Mariji Trstenjak Sv. Jurij ob Ščavnici, Videm. 1343 2-1

Cepljene trte, vkoreninjene divjake, sadna drevesca oddaja po nizki ceni, dobro in zanesljivo blago, dokler traja zaloga. Prosim za odgovor znamke. Alojzij Grabar pos. in trtnar Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj. 1326 4-1

Štajerski fižol, orehe, sadje, suhe gobe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah: »Agraria«, veletrgovina z deželimi pridelki d. z o. z. Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. 1281 8-1

15. marcem ali 1. aprilom se išče na deželi pekarija v najem ali zakup. Ponudbe pod »Pekarija« na upravništvo »Slov. Gosp.« 17

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjene divjak Riparia portalis in Göthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pisмено pri Francu Slodnjaku, trtnicar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najboljši nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

„ITO“
najboljša
zobna krema
Dobi se povsod.

Mlinski kamni

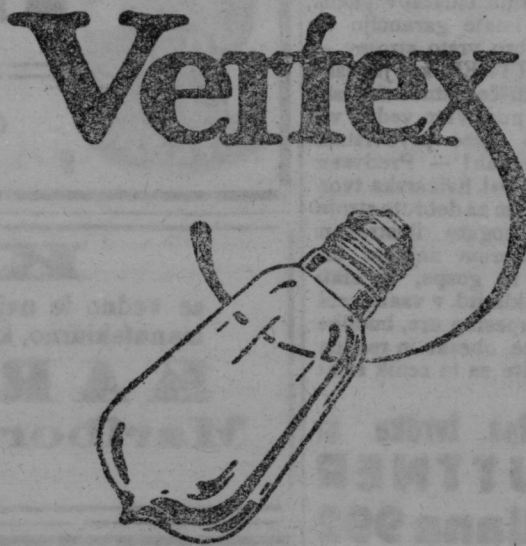
se izdelujejo iz najboljšega prvovrstnega in osirega trdega kamna, vsake mere, kakršne si kdo želi, dvojne vrste: tudi za žrnje, ročne mlino in viteljne. Strogo preiskušene zmesne, kakor tudi bele kamne, razpošiljam po najnižjih cenah. Fr. Slomšek, posestnik in izdelovatelj mlinskih kamnov, Podgorje št. 20, Sv. Jurij ob juž. žel. 1338 4-1

Pozor! Pozor!
Zenini in neveste!

Došla je velika izbira vsakovrstnega manufakturnega in drugega blaga, katerega kupite najceneje pri trdniki M. Šumer, Konjice, Slovenija. — Nadalje kupim jajca, gobe in laneno seme po najvišji dnevni ceni. 1313 50-1

M. Rauch, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklenega in porcelanskega blaga ter primerna darila za Božič in Novo leto, kakor: service za kavo, čaj, likere itd. ter raznovrstne kuhinjske posode. — Konkurenčne cene! 1269 6-1

ŠT. VID NAD LJUBLJANO
vliwa
BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah.
Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Otvoritev trgovine.

Čast mi je s tem cenj. občinstvu mesta Maribor in okolice naznaniti, da sem otvoril s 1. januarjem 1924

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 21

trgovino z usnjem pod trdko

Josip Pirich.

V isti bodem vedno dobro sortirano zalogo vseh vrst usnja, najboljše kvalitete, po mogočno nizkih cenah, kakor tudi čevlarske potrebščine, držal.

Prizadeval si bodem, da p. n. odjemalce s kulantno in solidno postrežbo najboljše zadovoljim in si na ta način zaupanje istih pridobim.

Že pri prvem nakupu se bodo p. n. stranke o dobri kvaliteti mojega blaga, kakor tudi brezkonkurenčnih cenah istega prepričali.

40 3-1

Josip Pirich.

Stalne službe

na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru

za prvovrstne samske delovne moči: en vrtnarski pomočnik, en volar, en podvornik (za razna dela), štirje vino-gradniški delavci. — Ponudbe z dokumenti čimprej, naj-
pozneje do 1. februarja t. l. 42 2-1

„Ah! te bolečine!“

Malo Fellerjevega pravega Elzafluida in proč so bolečine.

Drgnenje s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom jača mišičevje in živce! Deluje antiseptično in osvežujoče! Prežene nahod in naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši, kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:

TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUSAL!

V vseh dotičnih poslovnicaht zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s pakovanjem in poštnino, če se pošlje denar naprej ali po povzetju:

3 dvojne ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev
12 dvojnati ali 4 specijalne steklenice 85 dinarjev
24 dvojnati ali 8 specijalnih steklenic 151 dinarjev
36 dvojnati hali 12 specijalnih steklenic 214 dinarjev

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4.80 dinarjev in 18 dinarjev; Lysol, Lysoform 25 dinarjev; Kineški čaj od 2 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebejo računa.

Na te cene se računa sedaj še 10% doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatr št. 341, Hrvatsko.

ZAHVALA.

Potrjim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je moja ljubljena žena, oziroma dobra mati

Katarina Fanedl roj. Masauer

dne 29. dec. 1923, po mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Zahvalim se tem potom vsem, ki so jo v času bolezni obiskovali ter jo tolažili. Zahvalim se prečistitima gg. dušnima pastirjema ter vsem, ki so jo v tako obilnem številu spremljali na zadnji poti na starega leta dan. Posebno se zahvaljujem g. drž. poslancu Fr. Zebotu za njegovo osebno udeležbo ter za vsem v srca segajoč krasen nagovor pri odprtem grobu.

Draga žena, ljubljena mamica, počivaj v miru!

Hinko Fanedl, mož.

ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest vsem našim sorodnikom in prijateljem, da so naša ljubljena nepozabljiva mati, oziroma stara mati

Terezija Bombek roj. Horvat

dne 28. dec. 1923 ob pol 9. uri zvečer, previdena s sv. zakramenti, po kratki in mučni bolezni v 75. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se je vršil dne 30. dec. 1923 ob dveh popoldne iz hiše žalosti, Novavas št. 45, na okoliško pokopališče.

Vsem sorodnikom, znancem in drugim udeležencem, ki so se udeležili pogreba naše nepozabljive matere in stare matere, se najsrčnejše zahvaljujemo.

Ptuj, dne 1. jan. 1924.

Simon Bombek, mož.

Jozefa Fras, roj. Bombek, hči.
Franc, Anton in Simon, sinovi.

ZLATOROG MILO

Bleščeče perilo

dobi gospodinja brez truda le z Zlatorog-milom! Radi svoje dobre kakovosti niti najmanje ne škoduje perilu!

Popolnoma zastoni

dobite pri meni za mali trud: blago za moško ali žensko obleko, platno, kotenino, uro budilko itd. Pošljite mi v pismu za pojasnilo marko za odgovor in svoj natančen naslov.

Josip Batič, Ltilja 73.

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v lekarni Marija Pomagaj. Čitajte njegove tri knjige o jetiki.

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Harmonike

znamke DRAVA

so najboljše ter prekašajo vse dosedanje izdelke, posebnost drage Lubasove.

3vrstne 2krat uglaš. D 2200
3vrstne 3krat uglaš. D 2500
4vrstne 2krat uglaš. D 2600
4vrstne 3krat uglaš. D 3000
Glasovirni akordeon D 4500

Prepričajte se! Naročajo se pri: M. A. Mušič, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 1314 3-1

*****

„MANA“

tovarna kandičev d. o. o.

glavna zaloga:

Maribor, Stolna ulica 4.

...roča vse vrste bonbonov, peciva in čokolade po najnižjih tovarniških cenah.

Na drobno! Na debelo!

*****

*****

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

*****

Opeke

vseh vrst

*****

Apno

*****

Cement

*****

Premog

*****

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

*****

U R A

je stvar zanesljivosti, kar pri kupovanju nikdar ne morete vedeti za koliko se bo zvišala cena od skoraj potrebnih popravil. Od ponovnih izdatkov pazite samo, ako imate garancijo za popolno dobro vrsto strojev. — Trdka SUTTNER, kot jugoslovansko skladišče lastne švicarske tvornice ur nudi Vam vedno veliko zbirko samo prvovrstnih ur v vseh cenah! — Predvsem znamka »IKO«! Švicarska tvornica jamči Vam za dobroto stroja! Zahtevajte bogato ilustrovani cenik, v katerem najdete ure za gospode in gospe, iz zlata in srebra, nikla itd. v vsaki ceni ravnotako zapestne ure, budilke, dalje verižice, obeske in različni nakit. Pošljite za ta cenik samo 2 dinarja.

Odpošiljalna trdka ur
H. SUTTNER
Ljubljana 992
Slovenija.**Krojači!**

Večja konfekcijska tovarna v Zagrebu išče krojače s takojšnjim vstopom. Plača dobra. Reflektanti naj pustijo svoje naslove v upravi pod šifro »Konfekcija.« Poziv za nastop službe pošljemo takoj pismeno. 1352 3—1

Svinjske kože

kupi po najvišjih cenah trdka

JOSIP ROSENBERG, MARIBOR, Slovenska ulica št. 1.

Postelino perie

v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah se dobi samo pri

J. Preac.

manufakturna trgovina Maribor, Glavni trg 13.

MLIN

na Muri, popolnoma nov, letos postavljen, kolo na vodi, mlin na suhem, na tri tečaje (1 par valjarjev in 2 para kamnov), čistilnica, vse v polnem in stalnem obratu, se takoj proda. Cena in vse drugo se poizve pri g. Alojziju Neudauer v Gornji Radgoni, Posojilnica. 16 2—1

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) ZA OTROKE

Krišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Prijatelj otroški po 6.50 in 7.50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih po 11 din.

b) ZA ODRASLE

Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebesa, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljica 42 din.
Vence pobožnih molitev po 40 din.

Vence pobožnih pesmi 15 din.

Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.
Krišku srca Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.
Družba vednega čiščenja. Dve molitveni uri 3 din.
Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src 5 din.
Vir življenja 18 din.
Duša popolna 20 din.
Duša spokorna 20 din.
Bog med nami 12 din.
Večno življenje (rdeča obreza) 24 din.
(zlata obreza) 33 dinarjev.
Slava Gospodu 18 dinarjev.
Nebeška hrana I. in II. del 15 din.
Priprava na smrt 16 din.**SINGER ŠIVALNI STROJI**

Na celem svetu znani kot najboljši.

Podružnice in zastopstva v vseh mestih.

Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.

Filijalka; MARIBOR, Šolska ulica št. 2.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani trdki

KAROL WORSCHKE

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje !!!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,

6 1/2% proti enomesečni odpovedi,

7% proti trimesečni odpovedi,

7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,

8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davok plačuje posojilnica sama.

BRZOJAVNE DROGE

zdrave iz bora, smrekve, jelke in mecesa kupuje proti takojšnjemu plačilu

Guldo Rütgers, prepočilnica v Hočah

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici, r. z. n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!**Zadružna gospodarska banka**

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.